

ELOFIZETES.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre ... 48 kor
 fél évre ... 24 kor
 egy negyed évre 12 kor.
 egy óra ... 4 kor.

Nyilttér közlemények.
 megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI LAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és osanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 867.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Kedd, augusztus 20.

Mai lapunk főbb közleményei:

Háromnegyed milliót csaltak ki egy bécsi nagykereskedőtől.
 A csehek Szibériában is megadják magukat.
 Foch áttörési kísérlete a német fronton.
 A kisvasú tarifacemlése.
 Arcvonalainkat előre toltuk.
 Népbiztosok a franciák ellen.
 Megszűnt a bérkocsis-sztrájk.
 Sztrájk az aradi szerkesztőségekben.
 Hadseregszállítók hadikölcsönjegyzése.

A lakáskérdés Aradon.

Írta: Ábrahám Lajos.

Élénk érdeklődéssel szoktam olvasni azokat a cikkeket, amelyeket az *Aradi Közlöny* újabb időben Arad jövőbeli fejlesztéséről új városrészek alapításáról, tisztviselők ottfonszerzési vágyairól s az általános lakáshányról bocsátott közre. Erről a közérdekű témáról nekem is volna egy-két gondolatom. Sajnos, egyik sem olyan, hogy máról-holnapra meg lehetne valósítani. No de hát az esküvőről sem szokás éppen csak az előttevaló napokban gondoskodni. Tervezgethünk tehát mi is előre.

A helyzet ez: 1) beépítendő terület a városban van bőven. 2) pénz a bankokban van bőven. 3) tervező építészeknek ideje van bőven. 4) lakáskereső van bőven. Ezzel szemben nincs munkaerő és nincs anyag. Illetve ha volna is, megfizethetetlen. Meddig tarthat ez a helyzet? Miben remélhetünk föltétlen változást? Csakis a munkaerő és építőanyag megszorodásában.

Ehhez a kívánatos változáshoz azonban valami féle emeltyű is kellene. Egy-két merész vállalkozó nem emeltyű, szervezett nagyobb

tömegek azzá válhatnak. De vajjon lehetséges-e az építkezésben szervezkedés? Igenis lehet. S erre vonatkoznak az én gondolataim.

Először is ne ábrándozzunk se a belvárosban, se a külvárosban diszkrtes villákról. Azok a multimilliomásoknak valók. De zöldséges kertekkel övezett földszintes magánházakról sem. A város belső területén még azok is igen drágák. A városok fejlődésének saját külön törvényei vannak! A város is egy nagy élő szervezet. És pedig kollektív szervezet. Nem a nagy, szervezet alkalmazkodik az összetevő sejtek, a lakosok, igényeihez, hanem a sejtek illeszkednek a nagy szervezethez természetesen úgy, hogy fejlődésükben és életműködésükben maguk se legyenek akadályozva.

Minél nagyobb a város, annál nagyobb házak épülnek benne. Newyork felhőkarcolói sem ágaskodnak bolondjába az ég felé. Mert lát a teleknek mindig nagyobb és nagyobb az értéke, magasabb az ára. Más azonban az áruház, a bankház, a hivatal és más a lakás. Lakás tekintetében méltán idegenkedünk, sőt iszonyodunk a bérkaszányáktól az emberi nyomor és szenvedés tenyésztő telepeitől.

És mégis a nagy házak mellett kell állást foglalnunk. Csakhogy az eddigi szokástól teljesen eltérő módon. Itt kell beigazolódnia, hogy új korba lépünk új felfogásokkal új igényekkel, sőt új követelésekkel. Legyenek továbbra is nagy házak, amint azt a város egészséges fejlődése megköveteli; *de ezekben a nagy házakban választassék külön mindaz, ami a lakóknak kelleniellen, kényelmellen, vagy egészségtelen lehet és egyesültsék mindezzel, ami idő, erő- és pénzmegetakarítással jár.*

Lehet ezt vajjon elérni? Lehet, de csak

szervezkedéssel! És pedig a következő módon: A pénzösségben szenvedő bankok megvesznek egy utca-vonalat. Mondjuk az Ujarad felé vezető uton. Vagy megvesznek bent a városban egy nagyobb épület emefésére alkalmas telket. Az építendő házat úgy terveztetik az építészszel, hogy annyi legyen majd a ház tulajdonosa, ahány lakás lesz az épületben. Szóval társasági házat építtetnek. Természetesen csak akkor, ha összehozták a 10—12 lakó-tulajdonost. Ez éppen a szervezkedés, mely minden új épületnél ismétlődik. Az újítás abban állna, hogy eltérnénk az eddigi sablonoktól. Nem lennének földszinti, első és másodemeleti lakások; hanem egy ugyanannak a lakó tulajdonosnak volnának a földszinten is, az első és második emeleten is szobái; de az ő lakása egészben és teljesen, tehát a pincében és a padlásán is el volna különítve a szomszédoktól, illetve tulajdonostársaktól. Ez a tökéletes elkülönítés száz és száz olyan kellentelenségtől szabadítana meg bennünket, amelyek most életünket megkeserítik és életünket sokszor aggodalmassá teszik. Ragály, járvány, tüzvész félelme nem bántana, szomszédokkal való pörpatvar nem keserítene bennünket. Elmondhatnók mi is majd: *az én házam, az én váram!*

No és miben állana a közösség a többi lakótulajdonossal? Első sorban és mindenekfelett a központi fűtésben. A mai viszonyok között erről bővebben írni felesleges. A tervező építész ügyességétől és leleményességétől függ aztán, lesz-e az összes lakóknak közös mosókonyhája, vasaló szobája, vagy pedig hogy a lakók a központból kapják-e a meleg vizet is. Ezek részletkérdések.

Sokan csak abban fognak fennakadni, hogy a lakás kiterjed az első és második emeletre

Az aradi ócskapiacon.

A lateiner-osztály, — szomorú közhely ez — éheznek. Nem azért, mert nincs, hanem mert minden drága; ami pedig drága, az a középosztály részére egyenlő a ninccsel. Manapság a hivatalnokember, ha jól akarja lakatni a családját, hát legfeljebb tintalevessel és papír-galuskával tetheti azt. Am egyszer csak a türesnek is vége szakad és ekkor úgy segít magán, ahogy tud, azt teszi pénzzé, amit lehet. Eladja az egyik cipőjét, ruháját, az ingei felét, ágyából a lepedőt, csak hogy egy kis zsírt adhasson, száraz kenyér mellé a gyerekének, aki talán jövőre már 18 éves lesz, 18 éves, érett ember, csupa ígért, erő, biztatás... Katona.

Kifosztja a ruhásszekrényét házatáját, hogy megtudjon élni. Textil-áruit, amiket boldog béke időkben szerzett, kuporgatott össze, most eladja mind. Hihetetlenül magas áron. Amit annak idején 1 forintért vett, most 10—20 évi használat után, eladja 20—30 koronáért. Csak egy bírja el az egyenlőtlen harcot a drágasággal. Ez az a háborus-segély, háborus önségély, amelyik nélküli alig tudná elkerülni az éhenhalást.

A Boczkó-téren van az ócskapiac; itt fizetik ki azt a szomorú háborussegélyt. Elmentünk ide

s utánajártunk, kik vesznek, adnak s milyen áron? Színes érdekes kép. A hatalmas terület egészen betöltve, 10—12-szeres sorban ülnek az árus asszonyok. Magyar menyecskék, takaros sváb asszonyok, kényes oláh fiatalok lépik el minden pénteken a Boczkó-teret. Hangosak, hármasak mind. Ember-ember hátán. És nagy bankó, bankó hátán a falusi vásárlók degesz tárcájában. A városi divatáru üzletet már kiürítették, hát most ide jönnek, hogy cifrázkodhassanak. Vásznat, meg színes, selyem rongyot keres a legtöbbje.

Érdekesekek az eladók is. Munkásasszonyok, akik a régi, boldog időkben napszámba jártak uriházakhoz, sorrajárják régi gazdáikat és összeszedik az eladni valót. Pénteken aztán eladják: kora hajnalától, délután 2—3 óráig áll a vásár. Kényelmes, kevés munkával szépen keresnek, jól élnek. Az eladottak értéke után, 2 koronánként 20 fillért kapnak. Csütörtökön összeszedik, pénteken eladják s e két napi munkájuk 100—150 koronát, sőt nem egyszer még többet is jelent. Ennyi jövedelemre tesznek szert, ha becsülletesek, hát még, ha nem azok! S ellenőrizni nem igen lehet őket.

Mesébe illő árak vannak ittl! Egy kitérdelt némely helyen száraza koptatott szűke nadrá-

gért, meg egy, pecsétes mellényért például 350 koronát adtak a szemünk előtt; egy szép cigányleány, 30 koronát sem sajnált egy rettenetesen piros kis kendőért. Cipők, amilyeneket azelőtt a koldusnak adott az ember, agyonfoltozva, repedezve, gyorsan kelnek el 100—150 koronáért. Egy 12 személyes rózsaszínű kávésbrosz, 12 szalvétával, 450 koronát ért meg annak az oláh asszonynak, akinek zsebkendőjében kékhajú bankó tömegével zsugorodott, a párja, egy csizmás, szürös atyafi, ingeket vásárolt. Csekélység, darabját 75 koronáért. Vett hozzá gallért, kézelőt is; ez már olcsó volt: 1 korona, meg 1 korona 50 fillér. És volt a kezében egy kemény kalap is. Annak 20 korona volt az ára.

Van itt mindenféle. Pongyola, selyem blúz, selyem kendő, férfi ruha, fehérnemű, ágynemű. Még butor is akad. A piac feső szélén árultak egy igazán szép és valódi Biedermajer-szekrényt, volt annak tán száz flókja is. Vajjon ki veszi meg ezt a kedves, régi-régi butort? Mennyi gond és bánat, öröm, szerelem emléke szállhat el belőle most a kuszajában, finom levendula meghitt illatával! Vajjon gondol-e erre majd az új tulajdonos s a régi multra, gondol-e? ... — 500 koronát adtak érte, Pesten háromszor annyit is adták volna. Menyenyenyénél vásárolta meg

is. Persze, hogy szokatlan. De annál észsze-
rűbb és okszerűbb! A fogadó szobák semmi
esetre se lesznek a második emeleten, a háló-
szobák se a földszinten. De a családfőnek bi-
zonyára akad valahol egy csendes szobája,
ahol háborítlanul eldolgogzhat és nem kény-

telen a kávéházba vagy a sörházba menekülni
a családi zaj elől.

Hogy a pénzintézeteknek a finanszírozás
körüli milyen szerepük és keresetük lehet, azt
teljesen reájuk bízhatjuk. A szervezkedést azon-
ban föltétlenül ő tőlük várjuk.

Háromnegyed milliót csaltak ki egy bécsi nagykereskedőtől.

Horovitz Emil bécsi nagykereskedőtől, a
trieszti Hausbrandt cég megbízottjától, 870.000
koronát csalt ki nemlétező zsir szállítására egy
szabadkai állítólagos földbirtokos és egy bécsi
ügynök, aki tegnap dél óta már előzetes letartó-
ztatásban van a budapesti főkapitányság büntető-
osztályán. A két szélhámos egy pesti ezrednél
szolgáló főhadnagy s egy miniszteri tisztviselő
segítségét is igénybe vette.

Horovitz Emil ismert bécsi kereskedő a
mult hónap elején megbízást kapott a trieszti
Hausbrandt-cégtől nagymennyiségű disznózsir
vásárlására. A kereskedő vállalta a megbízást és
Budapestre utazott, hogy zsir iránt érdeklődjék.
A bécsi gyorsvonat egyik elsőosztályú fülkéjében
megismerkedett egy előkelő megjelenésű idő-
sebb úrral, aki Mogan Izidor bécsi kereskedőnek
mondotta magát. Beszélgetés közben Horovitz el-
mondta ismeretlen utitársának megbízatását,
mire az készséggel vállalkozott a zsir megszerzé-
sére. Abban állapodtak meg, hogy másnap dél-
után a Rákóczi-úti Palace-szálló kávéházában
találkoznak és ott megbeszélik az üzlet részleteit.
Másnap Horovitz tényleg elment a kávéházba,
ahol Mogan Izidor közölte vele, hogy Engels-
mann Jenő szabadkai földbirtokostól négy vag-
gon zsirt tudna szerezni, természetesen maximá-
li áron felül. Horovitz huszezer korona előleget
adott át Moganak azzal a megjegyzéssel, hogy
a többit az Engelsmann Jenővel való tárgyalás
után fogja letenni.

Elhatározták, hogy táviraloznak Triestbe
Hausbrandtért és vele együtt leutaznak Szabad-
kára Engelsmann Jenőhöz a zsir átvételére. Mo-
gán közben Pann József miniszteri tisztviselőt és
Katkics Béla főhadnagyot is bemutatja a bécsi
kereskedőnek, akik szintén segédkezni fognak
majd a zsirnak Ausztriába való kiszállításában.
Horovitz ezután még nagyobb bizalommal visel-
tetett Mogan iránt és július 9-én még kétszáz-
negyven ezer koronát adott át neki előlegül.

Mogan Izidor a pénz átvétele után felszólí-

egy ujaradi gazda. Nem hagyta ott a 6 darab
hozzávaló széket sem, 90 koronába került. Örült
a vásárnak, meg volt elégedve nagyon.

Még könyvet is lehet itt kapni. Egy csomó
ócskaság között, ott feküdt egy Olcsó Jókai-
ráadásnak szánták. Hanem már Guy de Maupas-
sant Fifi kisasszony-ának meg volt az ára. 2 ko-
ronára tartották s ez már csak azért is sok egy
kicsikét, mert körülbelül a fele hiányzott. „Le-
het azt így is óvasnyil! Vigye egyér!” — vélte az
eladó.

Sokan énekek ebből a piacból; az eladókon és
a bizományosokon kívül egy egész csomó kis
gyerek. Víz, kukoricát, gyümölcsöt árulnak
nagy kancsóban, kosarakban s ordítva szalad
gálnak le s föl, 10 fillérért adnak egy pohár jó
langyos vizet. De hát forrón süt a nap, sokat kell
beszélni, hát még a langyos víz is jó, csak le-
gyen.

A piac szélén egy 10—12 éves jóképű fiúcska
árult. Biztosan nagy szükség lehet otthon a 20
fillérekre is, azért küldték ki őt. Könyv volt a ke-
zében s ha nem jött vevő, bujta mohón. Szegény,
sápadt, kis urifü. . . Mozgott a szája, lehetett
látni, hogy tanul. Talán egy kis pechje volt ju-
niusban és most készül a javító-vizsgára. Tanul,
hogy ő is ur legyen, mint az apja; talán éppen
tisztviselő, aki elküldi a fiát az ócskapiacra, mert
drága a kenyér! . . .

Boda Andor.

totta Katkics Béla főhadnagyot, hogy a milliós
ádrágítást jelentse be a Közélelmezési Hivatal-
nál és a lefoglalt zsir után járó jutalékon majd
osztokodnak. A Közélelmezési Hivatal rendőri
osztályán Dietz dr. rendőrkapitány jegyzőkönyv-
be foglalta a főhadnagy bejelentését és Szekendy
detektívét hita meg a nyomozással. A detektív
megállapodott Katkics Bélával és Mogan Izidor-
ral, hogy őt mint zsirügynököt mutatják majd be
a vásárlóknak, s csak az áru átvételénél fogja
magát leleplezni.

Július 12-én Hausbrandt megérkezett Buda-
pestre és még aznap délután Mogan Izidorral,
Katkics Bélával s Szekendy detektívvel leutazott
Szabadkára Engelsmann Jenőhöz. Engelsmann
a lakásán fogadta a budapesti társaságot s azt
mondott, hogy a zsir átvételére a Szabadka mel-
letti Cservenkára kell utazni. Még a zsir átvétele
előtt azonban Mogan újabb 540 ezer korona elő-
leget kért Horovitztól, amit az át is adott neki.

Őt órákor délután értek Cservenkára, ahol
Szekendy detektív a faluba ment, hogy az elrejt-
ett készlet után kutasson. Amikor visszatért,
már csak egyedül Mogan találta az állomáson,
Engelsmann Jenő a vásárlókkal és a főhadnagy-
val együtt már elutazott. Közben ugyanis az
történt, hogy Mogan, aki eddig titkolta, hogy
Szekendy a Közélelmezési Hivatal detektíve,
Szekendy eltávozásával figyelmeztette őket arra,
hogy baj van, mert Szekendy nem zsirügynök,
hanem detektív és azért jött, hogy az ádrágítást
leleplezze.

Az egész manipuláció most már teljesen tisztán
állott Szekendy detektív előtt, mert mind-
össze negyvennyolc méterháza zsirt talált, ame-
lyet Waller Péter és Lindsberg Károly cservenkai
vendéglősből vásárolt Engelsmann a család ke-
resztülvitelére. Szekendy detektív a negyven-
nyolc métermázsa zsirt lefoglalta és az egész ügy
ről jelentést tett a Közélelmezési Hivatalnál. A
Közélelmezési Hivatal, miután feljelentő nem
volt, nem törődött tovább a dologgal, csupán
Walter és Lindsberg cservenkai lakosok ellen
folytatta a vizsgálatot.

Mogan és Engelsmann mult hét esütörtökéig
abban a hiszemben voltak, hogy Horovitz, mi-
után a Közélelmezési Hivatal az ádrágítást le-
leplezte és ebből kifolyólag a vásárlót is meg-
büntetik, nem tesz feljelentést ellenük az átvett
870.000 korona előleg miatt. Horovitz Emil azon-
ban dr. Lázár Nándor ügyvéd útján bejelentette
az esetet a főkapitányságnak és kérte a nyomozás
lefolytatását. A főkapitányságon dr. Kiss
István rendőrkapitány Koch Jenő detektívét hita
meg a nyomozással, aki Mogan Izidort tegnap
délután Palace-szállóbeli lakásáról bevitte a fő-
kapitányságra. Mogan kihallgatásakor azt val-
lotta, hogy ő csak 570.000 koronát vett át Horo-
vitztól és ezt az egész összeget Engelsmannak
adta át.

Az ügyet honvolultabbá teszi a detektívek-
nek az a megállapítása, hogy a zsir szállításához
szükséges kiviteli engedély hamis és azt a föld-
művelésügyi miniszterium egyik tisztviselője,
Papp József adta át állítólag Moganak, aki a
szállítási igazolványokért, Mogan vallomása szer-
int, 4800 koronát kapott. A főkapitányság két
detektívje tegnap éjszaka utazott el Szabadkára,
hogy ott Engelsmann Jenőt elfogják és Budapest-
re hozzák.

Szabadkáról jelentik: Koch fővárosi detek-
tív egy másik detektív társaságában ma reggel
megjelent Engelsmann Jakab Jenőnek Szabad-
kán levő lakásán. Engelsmann otthon találták s
azonnal letartóztatták. Engelsmann lakása rend-
kívül fényesen van berendezve. A detektívek
házkutatást tartottak és rengeteg pénzre és ér-
tékpapírra bukkantak, amelyeket lefoglaltak.
Engelsmann igen nagy lábon él Szabadkán, ahol

egészen szegény ember volt. Egyszerű ócskavas-
kereskedőnek a fia, aki ezelőtt nyolc évvel tűnt
el Szabadkáról, ahol a háború folyamán bukkant
elő újból és fellükt előkelő életmódjával. Háza-
t vett 200.000 koronáért és egy birtokot négyszáz-
ezer koronáért. A detektívek bekisérték Engels-
mann a szabadkai rendőrfőkapitányságra, ahol
azonnal hozzáfogtak kihallgatásához. Engels-
mann teljes tagadásban van. Kihallgatása tart.

SPORT.

A 33-as napok sportünnepélyének ered-
ményei.

Vasárnap: 1. honv. gy. e. — ATE 5:0 (4:0.)
Zuhogó esőben, nagyszámú közönség előtt folyt
le a 33-as jótékony célra rendezett sportünnep-
ség. A gyönyörűen feldiszipált, az egész pályát
körülövező girlandok és zászlódísz, a kiváló ven-
dégsapat játéka jó időben feledhetetlen sport-
élményt nyújtott volna a közönségnek.

A játék lefolyása a következő: Kezdet után
a szítáló esőben az ATE agilisán fekszik a já-
téka és formális támadásokat vezet. Zsák ka-
puja ellen, a honvédek nehezen melegeznek a
játékba, egy kornerből élesen beadott lövés
Must hátáról pattan a hálóba. (1:0.) Változatos
játék után zuhogó esőben folvik tovább a játék.
A 38-ik percben a Nemes által beadott labda a
szabadon hagyott center elé kerül, ki közelről lö-
vi a 2-ik gólt. A 43-ik percben Kertész II. kiszö-
második góll. A 43-ik percben Kertész II. kiszö-
kése eredményezi a harmadik, majd az utolsó
percben szintén 5 méterről a negyedik gólt. A
második féldőben már az ATE védelme is ki-
tűnően dolgozik és sikerül is a honvédek táma-
dárait leszerelni, lövéseiket Baráth fogja. Több
alkalom kínálkozik ekkor az ATE csatársorának
is góllövésre, de a csuszós talajon nem képes lö-
vésre, viszont a 28. percben Polya nagyszerű
egyéni játék után lövi a mérkőzés utolsó góliját. A
40-ik percben Kleint szöktetik, azonban a kifutó
Zsák által üresen hagyott háló mellé lö. ATE tá-
madással zárul a mérkőzés, melyet Steinhübel
Zoltán vezetett kifogástalanul. A féldőben prog-
ramm szerint csak Gutwillig Endre főhadnagy
mutatott be korlátozva korlátokat kiváló tudással.

Hétfőn: 33. tisztek — Szegedi tisztek 7:0
(3:0.) A másodnapi football mérkőzés is zuhogó
esőben, kisszámú közönség előtt folyt le, melyből
az aradi tisztek kerültek ki erőztesen, fölényesen
verték a jóképességű szegedi honvéd tisztek csa-
patát.

Az első féldő gólijait Klein hadnagy közvet-
len közelről éri el, majd az utolsó percben Reiss-
feld lövi a nap legszebb góliját. A második féldő
ugyszólván a szegediek fölényében folyik, a 35-ik
percben Gutwillig I. lefut, a labdát a kapuvona-
lon kívül fogja, centeréz és Vener góiba lövi. A
szabálytalan gól miatt Szeged levonul, de rábe-
szelésre tovább játszanak. A 39-ik és 42-ik perc-
ben tiszta offside állásból érnek el az aradiak
gólt, míg a mérkőzés utolsó percében Gutwillig
II. 11-ből lövi az utolsó gólt. Gyenge bíró volt
Petheő (ATE), ki még nincs tisztában a szabá-
lyokkal.

+ Az AMTE veresége Resicán. Pényes
telégtételt vett tegnap Resicán az ottani AC.
csapata az AMTE felett a mult vasárnapi vere-
ségért. A két tartalékkal szereplő AMTE a ki-
ünően játszó Resicától 5:2 arányban szenvedett
vereséget.

+ A „Vidéki Sport“ ezuttal először jelent
meg, mint a Magyar Labdarúgók Szövetségé-
nek Délmagyarországi kerületének hivatalos
lapja és részletesen számol be a legfrissebb és
legérdekesebb sporteseményekről. — Egyes
szám ára 50 fillér és kapható minden dohány-
tözsdében.

Foch áttörési kísérlete a német fronton

A Roay-Montdidier szakaszon óriási veszteséget szenvedtek a franciák és kanadiak.)

Berlinből jelenti a Wolf-ügynökség: A francia áttörési kísérlet teljes összeomlása dacára Foch tábornok másnap megújította dühös támadásait. Az Avre mentén francia és kanadai csapatokat küldött előre frontális támadásra Roye irányában. Az Amiens és Montdidier városokból Roye felé vezető uton számos ellenséges páncélcsoportot láttunk előnyofolásra készenlétben. A 16-ára virradóra történt felderítésekkel és előtér harcaiból 16-ikán délutánra fejlődött ki a nagy támadás. Heves gépfegyvertűz fogadta a kanadai és francia csapatokat. A fűvel benőtt, tándó tüzértér részére észre nem vehető, még 1916-ban készült átlásokban a német csapatok kitűnő fedezéket találtak, hogy a francia és kanadai gyalogságnak megrendíthetetlen gépfegyvertűzével szemben támadhassanak. Ahol az ellenséges rohamcsapatok egymást sűrű vonalakban követő hullámokban támadtak és súlyos veszteségeik dacára vonalainkhoz közelebb jutottak, ott az ellenségnek harci erejében meggyöngyült és bomladozó rendű csapatait erőteljesen végrehajtott német ellentámadás fogadta. A kanadaiak és a franciák kénytelenek voltak visszaöngölni kiindulási állásaikba. A francia parancsnokság azonban nem adta fel terveit. A francia és angol ütegek tüzelése fokozódott, északon Chaumess vidékéig, dél felé pedig Lassignyig terjedt. Négy óra tájban az antant-csapatok újra támadtak, azonban támadási erejük már nem volt oly nagy, egyes helyeken elegendő volt a német tüzértér

tűz a támadás szétszórására, más helyeken a német gépfegyverek végeztek a támadó kék és khaki egyenruhás ruhahullámokkal. Este 8 órakor a franciák még egyszer előrevetették rohamosztágnikat a Montdidier—Roye-ut mindkét oldalán, de ismét hiába. A támadás folytán a német vonalak előtt elesettek száma nagyon megsaporodott.

Berlin. Az „Express Korrespondence“ moszkvai jelentése szerint kelet Oroszországban a lakosság felfegyverkezett és bandákat alakítva, szembeáll az előretörő japán csapatokkal. Ez az antant előkészületeit nagyon zavarja, különösen sok bajt okoz, hogy a bolsevik csapatok a pályatesteket állandóan rongálják. A japán csapatokat gyakran megtámadják és ártalmatlanná teszik.

Berlin. Az ukrán miniszterelnök, aki jelenleg Berlinben tartózkodik, fogadta tegnap az újságírókat és kijelentette, hogy azért idézik Berlinben, hogy néhány kérdést tisztázzon, amelyek a bresztlitovszki békeszerződés ratifikációjával kapcsolatban merültek fel. Az orosz-ukrán béketárgyalásokról kijelentette, hogy a határrendezés fontos kérdése még nincs eldöntve, mindazonáltal a tárgyalások kielégítő befejezése várható. Ukrajnának Nagyországokhoz való viszonyáról kijelentette az ukrán miniszterelnök, hogy a közeledés csak az 1654. évi szerződés alapján kerülhet szóba, amely ugyan megteremtette az uniót Oroszország és Ukrajna között, az utóbbinak azonban teljes önállóságot biztosított.

A kisvasut tarifaemelése.

(A magasabb viteldijak óta több az utas. — A gépüzemigazgató nyilatkozata.)

A közgyűlés a múlt hónapban tudvalevőleg felemelte a gőzvasut viteldijait. Érdeklődünk aziránt, hogy a nagymértékű emelés (a vasutra szóló jegy árát 24 fillérről 40 fillérré emelték) a forgalomra és az üzletmenetre milyen hatással volt és a gépüzemigazgatótól a következő felvilágosítást kaptuk:

—A tarifaemelés oka elsősorban az volt, hogy az alkalmazottainkat az állami és községi közigazgatási alkalmazottakhoz hasonlóan ruházatbeszerzési segélyben részesítettünk s ennél fogva 40.000 koronát meghaladó oly kiadás merült fel, melyet előre nem láthattunk; ezenkívül az anyagok s főképpen a tüzelőanyagok árai állandóan és rohamosan emelkednek (utoljára éppen július 1-én lépett életbe egy újabb nagyfokú áremelés s a közel jövőre várjuk a szénadó életbeléptetését is) s minthogy az eddigi kiadások a bevételekből éppen csak hogy fedezetet nyertek, — a tarifaemelés elkerülhetetlen volt. Különösen nagyok a fenntartási költségek, egyrészt a mozdonyoknál, a melyek egyenként átlag 110—120 kilométert teljesítenek naponként, másrészt pedig a kocsioknál, amelyek alig bírják el azt a rendkívüli megterhelést, amelyet a napi körülbelül 14.000 utas okoz.

A menetdíjak nagymértékű felemelésétől azt is reméltük — mondta tovább az igazgató — hogy a forgalom csökkenni fog s így módunkban lesz forgalmi eszközeinket tehermentesíteni. Sajnos, ez a reményünk nem vált be, mert az utasok száma átmenetileg ugyan csökkent, de csak körülbelül 250—300 utassal naponként, most pedig már *tul is haladta a tarifaemelés előtti számot*, úgy, hogy a tarifaemelés a forgalom normális fokozatos növekedését, amely az év második felének elején beszokott következni, nem tartóztatta fel. Pénzügyileg a tarifaemeléshez fűzött remények teljesen beváltak, a *meenyiben a napi átlagos bevétel közel 4000*

korona, tehát mintegy 8—900 koronával több, mint azelőtt volt s így reméljük, hogy a mostani tarifa mellett a folyó évben várható többkiadások fedezetet fognak találni.

A város szempontjából tehát a tarifaemelés igen öröndetes eredménnyel járt. A közönségen sajnos, nem segített, a vonatok a viteldijemelések dacára is tulzsufoltak, a járatok szaporításáról pedig nem lehet szó.

TANÜGY.

(—) Iskolaszék. Arad város községi iskolaszéke folyó év augusztus hó 21-én, azaz *szertá délután 4 órakor a városháza* emeleti tanácsstermében *tanítóválasztó ülést tart*, amelyre az iskolaszék t. tagjait van szerencsém meghívni. — *Variassy* polgármester, isk. elnök. A tanácskozás tárgyai: 1. Németh Imre polg. isk. tanár kéri, hogy korpótlékai máshol eltöltött szolgálati éveit alapján állapíttassanak meg. 2. A 481—1917. sz. határozattal kiküldött bizottság bemutatja a közs. polg. iskolák tanszemélyzetének illetményeire vonatkozó módosított szabályrendelet tervezetét. 3. Egy elemi iskolai rendes tanító, két tanítónő, valamint egy közs. polg. iskolai segédtanító és egy tanítónő állásnak választás útján való betöltése. 4. Indítványok.

(—) Iskolabeiratás. Arad város területén levő összes állami, községi elemi, polgári fiú- és leányiskolák osztályaiba, valamint a női ipariskolába a tanulók beírása *f. évi szeptember hó 2., 3. és 4-én d. e. 8—12 óráig és d. u. 2—5-ig történik*. A községi és állami elemi iskolákban a tanulók teljesen tandíjmentesen vétetnek fel és csak 50 fillér beiratási díjat tartoznak fizetni. A polgári fiú iskolába járó összes tanulók a Kazinczy-utcai közs. polgári iskola épületében, a polgári leányiskolába járó tanulók a városi árvaház épületében (Kiss Ernő utca) iratnak be. A polgári fiú- és leányiskolák összes osztályaiban a helybeli tanulók évi tandíja 40, a vidékieké 100 korona, mely összegnek felle beiratáskor azonnal, a másik fele pe-

dig február hó első napjaiban fizetendő. A női ipariskolában az évi tandíj 60 korona, mely összeg havi 6 koronás részletekben fizethető. A polgári fiú- és leányiskolában a tandíjon kívül minden gyermek után 7 korona beiratási díj fizethető. Tájékoztatás végett megemlítjük, hogy az elemi V., VI. osztályok a Weitzer János-utcai elemi leányiskolában, azonkívül a Fürj-, Csutora-, Gizella-utcai, V. és VI. fúosztályok pedig az Més-utcai (Eszs. városi) a Ségváros községi-, a Fürj-, Csutora-, Gizella-utcai és Gáji állami iskolákban vannak.

Aradi rendőrbírák az árdrágítókról.

(A belügyminiszter szigorító rendelete.)

Az árdrágítók szigorú és gyorsabb megbüntetése érdekében a belügyminiszter nevében Samassa államtitkár újabb rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz és a budapesti államrendőrség főkapitányához. A miniszter sajnálattal állapítja meg, hogy az eddig kiadott rendeletek ellenére a háborus kihágások, árdrágítások napról-napra szaporodnak. A miniszter szerint ennek az az oka, hogy az elsőfokú rendőri büntetőbírók által kiszabott büntetések nem állnak arányban az elkövetett bűncselekményekkel. A háborúval kapcsolatos törvények és rendeletek módot nyújtanak a szigorúbb megtorlásra. Ennek ellenére — mondja a rendelet — 1917-ben az elsőfokú bíróságokhoz beérkezett 800.000 kihágási ügynek csak 10 százalékát felebbezték meg és nem egészen 20 százaléka került harmadfokú elbírálás alá. A rendőri büntető bíróságok szem elől tévesztik, hogy ezek a kihágások az állam, nagyközönség, sőt a hadviselés érdekét is súlyosan érintik. Felhívja a belügyminiszter a büntető bíróságokat, hogy a hozzájuk beérkező ügyeket sürgősen soronkívül intézzék el, legyenek figyelemmel a kihágások súlyos természetére és arra, hogy a jogszabályok rendelkezéseivel kerülnek ellentétbe, ha a kihágások elkövetőit nem részesítik a legszigorúbb büntetésben.

Munkatársunk ma felkereste az aradi rendőrbírákat, hogy a rendeletről véleményüket kikérje. A vélemények a következők:

Dr. Grunáz László: Mi már legelső pillanattól kezdve a legszigorúbban kezeltük az árdrágítókat. Nekem az a véleményem, hogy ez a rendelet Aradot absolute nem érinti, mert Aradon eddig is a legkimételetlenebb szigorral kezelték az árdrágítókat. Az én munkakörömbe igen kevés árdrágító ügy tartozik.

Dr. Weil Károly: Az árdrágító ügynek legnagyobb része hozzám tartozik. A közönség észrevehette, hogy mily szigorúan büntetem őket. Nálam a rendelet változást nem idéz elő, mert kimételetlen szigoromat tovább is fenntartom, nem törődve avval, hogy éppen emiatt sok ellenséget szereztem magamnak. Nem tettem és nem fogok tenni a jövőben sem soha kivételt. Aki megérdemli, az meg is kapja méltó büntetését.

Dr. Szilágyi László: Multkoriban, Várhol esetében megmutattam, mi a véleményem az árdrágítókról. Hozzáam ritkán kerülnek ilyen ügyek, de ezekben a legszigorúbban végre fogom hajtani a rendeletet.

A csehek Szibériában is megadják magukat.

(Félelmükben öngyilkosságot követnek el.)

Vladivosztkából jelentik: A cseh főparancsok a szövetségesek képviselőinek egy emlékiratban tudomására hozza, hogy a legnagyobb mértékben szükséges a sürgős segítség, hogy lehetővé tegyék az Irkutsk felé való előnyomulást. Ha a szövetségesek hadéri hat hét alatt nem érik el Irkutskot, akkor ez egyet jelentene az összes szibériai cseh-szlávok elvesztésével és Oroszországnak a németek kénye-kedvének való teljes kiszolgáltatásával.

Berlin. Stockholmból jelentik: miután a cseh csapatok, amelyek a Bajkál tónál erős bolsevik csapatokkal állanak szemben, nem keletről, sem nyugatról nem kapnak segítséget a legvégső kétségbeeséssel küzdve, kényszerül-

nek magukat megadni. Sokan attól való féltükben, hogy a bolsevikok kezébe kerülnek, öngyilkosságot követnek el.

Stockholmból jelentik: Az orosz szovjet kormány felhívást bocsájtott ki, melyben felszólítja a munkásságot és parasztokat, hogy álljanak fegyverbe a cseh és entente csapatok ellen és védjék meg a forradalom eddigi eredményeit. Felhívást intézett a kormány a fegyvergyárak munkásaihoz is, melyben a nagy cél érdekében arra kéri őket, hogy igyekezzenek fokozni a termelést, hogy a harcoló katonák, munkások és földművesek elláthatók legyenek.

A miniszter az ügyvédi kamarához.

(23000 korona ügyvédi díjazásokra.)

Az aradi ügyvédi kamara választmánya ma délután tartotta meg rendes havi ülését Parecz Béla dr. elnöke alatt. Tárgyalás alá vette egyebek között a választmány az igazságügyminiszternek a pártfogó és védőügyvédek díjazása tárgyában kelt rendeletét. A kormány ugyanis az ügyvédi kamarák sürgetésére a háború által sújtott ügyvédek támogatása céljából a polgári ügyekben, szegény fél részére pártfogóul és bűnügyekben az első foyamodású bíróságoknál hivatalból védőül kirendelt ügyvédek díjazására 500.000 koronát bocsátott rendelkezésére, mely összegből az aradi ügyvédi kamarának az 1917. évi taglétszám alapján 22.950 koronát utalványozott az igazságügy miniszter és egyúttal megszabja azon elveket, melyek szerint a kamara ezen összeget kezelni és felosztani köteles.

A kamarának névjegyzéket kell készíteni a háborúból rokkantan, vagy egyébként visszatérő hadbavonult és általában a háború által sújtott ama ügyvédekről, kik támogatásra szorulnak és polgári ügyekben pártfogóul, vagy bűnügyekben védőül kirendelhetők. A névjegyzék megküldendő a kamara területén levő összes bíróságnak és úgy a kamara, mint a bíróságok lehetőleg csak a névjegyzékbe felvett ügyvédet rendelhetnek ki pártfogó, illetve védőügyvédekül és a kirendelték részére a kamara az ügy befejezése után a rendelkezésre bocsátott összegből tiszteletdíjat utalványoz.

A kormány által rendelkezésre bocsátott egész összeg gyümölcsözően kezelendő, arról a kamara egyéb vagyonától elkülönített számadás készítendő és a számadás az évi jelentésben feltüntetendő. A választmány utasította Schütz Henrik dr. kamarai titkárt, hogy a névjegyzéket az egész kamara területéről a miniszteri rendelet intencióinak megfelelően készítse el és a dévai kir. törvényszék területén legyen különös tekintettel azon ügyvédekre, kik a román betörés alkalmával Hunyadmegyéből menekülni voltak kénytelenek.

Tárgyalta továbbá a választmány az igazságügyminiszternek egy másik leiratát is, mely a hadbavonult csódtömeggondnok ügyvédekre vonatkozik. A miniszter ugyanis arról értesítette a kamarát, hogy a hadügyminiszter, a honvédelmi miniszter és a hádseregparancsnokság kilátásba helyezték, hogy az arcvonalbeli szolgálatra alkalmatlan ügyvédek, kik bevonulástuk előtt nyert csódtömeggondnoknál meg-

bizást igazolnak, amennyire ezt a szolgálati érdekek megengedik, előterjesztendő kérelmükhöz képest katonai szolgálattételre ügyvédi irodájuk székhelyére fognak beosztatni.

A kamara ezen rendelet folytán beszerezte a területén levő törvényszékektől a folyamatban levő csódtökre, illetve azok tömeggondnokaira vonatkozó névjegyzéket és a hadbavonult tömeggondnokokat értesíteni fogja, hogy amennyiben az egyéb feltételek fennforognak, kérhetik ügyvédi székhelyükre való áthelyezését.

Sztrájk.

Jó fu az újságiró,
Mindenre van kedve,
Színházat ír, hírvapatot
Nekillessedve.
... Bérjavítás ... sztrájkmozgalom ...
Annyiszor csinálja,
Hogy azután előbb-utóbb
Kedve szottyan rája.

Lapkiadó szörnyetegek
Szük marokkal mérnek,
Ha adnak is bérjavítást,
Mindjárt lőhet kérnek.
Úszorások, kiaknáznak
Gyermekeket, nőket.
Rajta fuok, itt az idő,
Sztrájkolják le őket!

Az aradi újságoknál
Furcsa világ járja:
A munkatárs nagy haraggal
Tollát falhoz vágja.
Remegjetegek lapkiadók,
Rossz vége lesz ennek.
Mehaltok ha sztrájkba állók!
— És másnapra az újságok
Szépen megjelennek.

Por.

MŰVÉSZET.

* Nagy Endre művészestélye a kulturpalotában. A 33-as napok augusztus 18-iki programjának emeltő befejezésekképpen vasárnap este fél órakor tartotta Nagy Endre önálló művészestélyét a kulturpalotában, amelynek hatalmas terme szorongásig megtelt előkelő nagy számú közönséggel, hogy élvezze Nagy Endre — a konferencia mesterének — szellemes, ötletekben gazdag előadását. Három órán keresztül állandó derűltség honolt a kulturpalotában. A közönség szünni nem akaró hosszantartó tappsal ünnepelte Nagy Endrét, ki ezuttal ki-

fogyhatatlan volt és méltányolva a közönség fokozott tetszés nyilvánítását, előadását újabb és újabb pompásan sikerült aktuális mókákkal hosszabbította meg. Éjjel 12 óra előtt néhány perccel fejezte be Nagy Endre művészi estélyét.

* Kabaré előadás Sofronyán. Az úri műkedvelői társaság Sofronyán, augusztus 25-én este 9 órakor táncos egybekötött jótékony célú kabaré-előadást rendez. A tiszta jövedelmet a vasutasok árvaházának javára fordítják.

* Dömötör Ilona a kulturpalotában. Az óriási érdeklődésre való tekintettel a „33-as napok” rendező-bizottsága úgy határozott, hogy Dömötör Ilona, a kitűnő operaénekesnő hangversenyét a Kulturpalotában tartja meg. Ekként akarja lehetővé tenni a rendezőség a nagy közönség számára is, hogy a kiváló és Aradon eddig még egyáltalán nem szerepelt művésznő énekében gyönyörködhesse. A hangverseny csütörtökön, augusztus 22-én este fél kilenc órakor kezdődik a kulturpalota nagytermében s közreműködnek Dömötör Ilonán kívül Garaguly Károly a kiváló hegedűművész és Körmenyi Árpád, a Király Színház kitűnő baritonistája. Jegyek 10 koronától feléle a Scherhag-cég Andrassy-téri üzletben és a hangverseny estéjén a pénztárnál válthatók. — A programban történt változás következtében a Fehér Kereszt téli kertjében ma estére hirdett műsoros estély elmarad.

Arcvonalainkat előre toltuk.

(A nyugati front harca.)

Budapest, 1918. augusztus 19. (Hivatalos.)
Olasz harctér: Piava mellett olasz felderítő kíséreltetek visszautasítottuk. A vezékar főnöke.

Berlin, 1918. augusztus 19. (Nagy főhadiszállás.) Nyugati harctér: Rupprecht trónörökös hadserege: Baileontól délnyugatra Montoron és Naffis között a legerősebb tüzelés után angol támadások következtek, amelyeket a legelső harcvonalunkban visszavertünk. Lystől két oldalt az ellenség élénk felderítő tevékenységet fejtett ki. Az Ancretól északra helyi harcokban vonalainkat előretoltuk és foglyokat ejtettünk.

Böhm vezérezredes hadserege: Az Ancre és az Ois között kora reggel heves tüzharc. Az ellenség többször erős részleges támadásokban tört előre. A Sommetól délre ausztráliai csapatok támadásai Hartaville ellen meghiúsult. Ricyetól északnyugatra egy támadásunk sikerrel járt, a franciák támadásait az Amiens és Royo két oldalán mindenütt visszavertük, még pedig részben ellentámadással, több páncélos kocsit szétlőttünk, egyeseket pedig gyalogságunk kézi gránátokkal tett harcoképtelenné. Hasonlóképpen összeomlottak az ellenség közvetlenül az Avretól délre többször megismételt rohamai. Az ellenség benyomult Bou Vraignes nyugati részébe. Ott harcoló csapatainkat visszavontuk a Falt keleti szegélyére. Lussigytól északnyugatra visszavertünk ellenséges részleges támadásokat és többször megismételt előretöréseket. Többi támadási készleteket tüzelésünk tartotta lekötve.

Az Ois és az Aisne között kora délután erős tüzerégi harc kezdődött. Estefele az ellenség a legerősebb tűz fokozása után Charlespont és a Nouvrontól délkeletre levő terület között támadott. Csapatunk löbb erős, ékeseredett viaskodásban feltartóztatták az ellenség rohamait, a mely mindenütt harci állásaink előtt összeomlottak.

A német trónörökös hadserege: A Vasté mentén, Brisnostól két oldalt feléledő tüzharc mellett, kisebb gyalogsági csatározások. Ludendorff. (A miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Sztrájk az aradi szerkesztőségekben.

(A lapok megjelennek. — A közönség csinálja az újságokat.)

Az aradi lapoknál a munkatársak sztrájkja változatlanul tart. A szerkesztőségekben azonban annál elevenebb az élet. A redakciókban egymásnak adják a kilincset a látogatók, akik eljönnek, hogy kifejezést adjanak az aradi társadalom szimpátiájának a lapok szerkesztőivel szemben, akik kötelességtudással és minden energiájuk harcba vívésével lehetővé tették, hogy az olvasók, a munkatársak sztrájkja ellenére is, ugyanolyan tökéletes és a napi eseményeket teljesen magában foglaló újságot kapjan, mint azelőtt.

A sztrájk próbálja azt akármilyen hangzatos frázisokkal szépíteni, hiába, nem tud rokonszenves lenni a közönség előtt. És ez természetes is. Minden sztrájk a közönség bőrére, zsebére megy, amely már igazán nyakig van a sztrájkokkal. Ma, amikor a munkások milliói a harctereken küzdenek, az itthon maradtaktól kétszeres munkát, nem pedig hatalmas kérdésekért folytatott sztrájkot vár a társadalom.

Nincs Magyarországon még egy város, a hol a lapok csak megközelítőleg is olyan jól fizetnék munkatársaikat, mint Aradon. A legtöbb hírlapíró három és négyszeresét élvezzi a békebeli fizetésének a beszerzést és fizetési pótlékokon kívül. Most a sztrájk kitörése előtt is megadták a laptulajdonosok az újabb fizetési pótlékot teljes egészében, ennek ellenében a maguk és a közönség érdekében azt kérik csupán, hogy az alkalmazott munkatársak legelőbb az év még hátralevő négy hónapjára biztosítsák a zavartalan, békés munkát. A laptulajdonosok eme valóban szerény kérésére kitört a sztrájk. Az alkalmazott munkatársak még négy hónapra sem akartak lemondani a további bérmozgalmakról.

Népbiztosok a franciák ellen

(Radzivil herceg Bécsben.)

Moszkva. Az a felhívás, amelyet a népbiztosok tanácsa a Franciaországban levő orosz csapatokhoz intézett, a következőképpen szól:

Tekintettel először arra, hogy Oroszországnak a hadviselő hatalmak kötelékéből való kilépése után a szovjetkormány ismételt követelte a Franciaországban levő orosz csapatok visszatérését Oroszországba és ugy ezeknek a francia hadseregben való további visszatartása, mint ama katonáknak állandó üldöztetése ellet, akik az idegenlégióba, nem akartak lépni, tiltakozott, másodsor tekintettel arra, hogy a szovjetkormányhoz hi Franciaországban levő katonák minden üldözés ellenére az egész idő alatt állandóan vonakodtak belépni az idegenlégióba és tekintettel harmadszor arra, hogy jelenleg francia csapatok az orosz közvélemény és forradalom ellen valóban ellenséges cselekedeteket visznek végbe és minthogy ennél fogva a francia hadseregben szolgáló orosz katonák közvetve tényleg részt vesznek az orosz forradalom és köztársaság elleni háborúban: a népbiztosok tanácsa felszólítja a Franciaországban tartózkodó orosz polgárokat, hogy minden lehetséges eszközzel küzdjenek a francia hadseregbe való besoroztatásuk ellen. Amaz orosz állampolgárokat, akik ilyen besoroztatást támogatnak, vagy önkéntesen csatlakoztak hozzá, a népbiztosok tanácsa a köztársaság és a forradalom ellenségeinek jelenti ki.

San-Sebastianból jelentük: Dani minisz-

Arad város intelligens társadalma érzi, hogy melyik fél részen van az igazság és érzelmeinek lépten-nyomon kifejezést is ad. A lapok bő tartalma is nagyrészen annak köszönhető, hogy a közönség egész erejével segítségére sietett a dolgozó szerkesztőknek. Ez utóbbiak egyébként már az első napon ott találták maguk mellett önkéntes munkatársul társadalmunk nem egy tekintélyes tagját. Az „Aradi Hírlapnál” Zima Tibor főszerkesztő vezeti a redakció munkáját, amiben páratlan lelkesedéssel vannak segítségére Variassy Lajos dr., Deutsch Andor és Schütz Henrik dr. Az „Arad és Vidékénél” Vörös László dr., az „Aradi Újság” szerkesztő-tulajdonosa vállalta a szerkesztés munkáját, egyik legkitünőbb támasza ebben Deutsch Izó dr. ügyvéd, ki a maga sokoldalú tehetségével elsőnek sietett a lap segítségére. Ennél a lapnál dolgozik Vajda Iván dr. is. Az „Aradi Közölnyöl” Stauber József főszerkesztő mellett a szerkesztőségi munkából legnagyobb lelkesedéssel veszik ki részüket Stauber Andor dr. és Saigó Hentik. A sztrájkoló munkatársak régi, elkopott recept szerint terrorral kísérleteznek, aminek ellenében viszont a szerkesztők és laptulajdonosok becsületbeli kötelességüknek tartják, hogy most és a jövőben is megvédelmezzék mindenkit, aki ezuttal a lapszerkesztők támogatására és az olvasó közönség szolgálatára siet.

Az aradi lapok továbbra is zavartalanul meg fognak jelenni bő helyi és telefon-távírási tudósításokkal. Ha meg nem írjuk, már az első napon sem vette volna észre a közönség, hogy a munkatársak sztrájkba léptek; a további lapszámokon pedig még kevésbé fog az meglátszani.

terelnök nyilatkozatot adott ki, melyben tagadja, hogy jegyzéket küldött volna Németországnak. A spanyol lapoknak erre vonatkozó hírei erre nézve tévesek, ezek a közlemények a közvélemény ok nélkül való felizgatásra töreksznek és indokolatlan nyugtalanságot keltenek. A jelenlegi kormány nem engedi magát eltéríteni a semlegesség politikájától.

Varsóból jelentük: Az itteni lapok jelentései szerint a minisztertanács tegnap rendkívüli ülésre gyűlt össze, amelyen Radzivil herceg a német főhadiszálláson tett utazásának eredményéről számolt be. Az ottani tárgyalásokkal kapcsolatban mára koronatanácsai ülést tüztek ki. Ugy hírlik, hogy Radzivil herceg ma este fontos megbeszélések céljából Bécsbe utazik.

EGYESÜLET.

(*) A Magániszttviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak aradi csoportja csütörtök este fél kilenc órakor tartja augusztus havi rendes taggyűlését, melyen igen fontos napi kérdések kerülnek tárgyalásra. A napirend pontjaiba tartoznak a vasárnapi záróra kiterjesztésének, valamint a ruhasegélynek kérdése, továbbá ezen taggyűlésen egészítik ki a tisztikart és bizalmiférfiakat. Az elnökség kéri az összes kartársakat a pontos megjelenésre.

— Felhívás a nyugdíjas közalkalmazottak és azok özvegyeikhez. A közlelendési miniszter az 1918—1919. évi gazdasági évre az állami és törvényhatósági nyugdíjasokat és azok

özvegyeit kedvezményes áru lisztellátásban kívánja részesíteni. Ennélfogva elrendelte, hogy mindazon nyugdíjasok, akik ha tényleges szolgálatban állának és az 1917. évi 16. törvény-cikk valamely §-a értelmében állami háborus segélyre igényük lehetne, továbbá azok a nyugdíjas özvegyek, akiknél megállapítható, hogy néhai férjük a hivatkozott törvény-cikk alapján állami háborus segélyre igényjogosult lenne, valamint ezekkel az igénybevétel idejében tényleg egy háztartásban álló és szülői ellátásban részesülő családtagjai és állandó cselédjei a közalkalmazottak beszerzési csoportja által összeírassanak. E végből felhívom az érdekelteket, hogy a beszerzési csoport irodájában (Andrássy-tér 1., földszint jobbra a pénzügyi palotában) az ezen célra szolgáló nyomtatványt kiegészítés és kellő igazoltatás végett vegyék át és ugyanott sürgősen nyújtsák be. A folyó augusztus 16-tól szeptember 15-ig esedékes lisztmennyiség csak azok részére fog a bejelentés beérkezése és feldolgozása után kiadani, akik a hatósági ellátást még nem vették igénybe. Szeptember 15-től a gazdasági év végéig járó lisztmennyiség pedig a kívánalomhoz képest egy esetleg három részletben lesz igénybe vehető. — Berzseny, elnök.

Milliárdok

(Egy ország sebei.)

Legalább négy milliárd az a pénz, amely hadiszállítások folytán szétomlott Magyarországon és Horvátországban. Az Aradi Közlöny közli a hadiszállítók névsorát, a horribilis keresetüket és azt az összeget, amit hadikölcsönre jegyeztek. Hadikölcsönt jegyezni ugyanolyan befektetés, mint a pénzt élére rakni a takarékpénztárakban. És lám a hadiszállítók nagy része erről a polgári kötelességről is megfeledezett, pedig tudta, hogy a jegyzését ellenőrzi és nyilvánosságra fogják hozni.

Magyarország annyi sebtől vérzik, ahány milliót szereztek a háborúban marháért, számaért, kenyérért, ruháért, borért és bőrért. Az a százezer meg százezer magyar, aki 1914. óta künn harcol a frontokon, amíg a háború tart, aligha gondolhat rá, hogy az itthoni sebeteket behagessze. A kormányon és a közigazgatáson kívül ezeknek a milliomosoknak, ennek a négy milliárdnak volna kötelessége, önmaga iránt való kötelessége is, hogy a legnagyobb stílusú társadalmi, jótékonyági, közegészségügyi akciók élén állva, már most vezekeljen ez írgalmatlan időkből szerzett horribilis vagyonsáért.

Nézzék végig a névsorukat. Milyen keveset ballottunk róluk, sehol se láthattuk őket, ahol segíteni kellett, ahol nemes és szép gesztus lett volna elővenni azt a soha el nem képzelhető arányokban duzzadt bugyellárist. Vajjon melyiknek jutott eszébe egy hosszú vonatot megindítani a frontra teli élelmiszerekkel, jó falatokkal a katonák számára? Már száz kórházat kellett volna építeniük a fővárosban és a vidéken, hogy ne csengjen a fülünkben, mint a leglátványosabb kiáltás, hogy a kórházban csak meghalni lehet, felgyógyulni soha. És hol késik az az óriási palota, a melynek tégláit nekik kellett volna összehordani, ahol a háború árvái otthon találnának, ahol felnevelnék őket és elfelejtetnék velük zsenge életük legnagyobb veszteségét? És mi mindent alkothattak volna még, mennyi nemeset és jót!

A milliárdosok és milliomosok, az elbizakodott dús gazdagok emlékezzenek arra, hogy a háború nem tarthat örökké és egyszer éppen ugy számon kéri a vagyonukat, mint most a hadikölcsönjegyzéseket.

HIREK

Felmentették a brassói vörös keresztos urinókat.

(A kolozsvári hadbíróóság ítélete.)

Kolozsvárról telefonálják: Az itt székelő hadbíróóság elnöke 8 napi tárgyalás után ma délelőtt hirdette ki az ítéletet a brassói urinók felségárulása bűnperében, akik a román tiszteket vírággal és kalácscsal fogadták és a románokkal elmenekültek, de később visszatértek.

A vádlottak közül *Pascariu Józsefné* 9 hónapig vizsgálati fogságban ült, a többiek Pécssett voltak internálva. Valamennyien tagadták a tárgyalás egész folyamán a terhükre rótt bűncselekményt.

A vádat képviselő hadbíró szombaton tartott vádbeszédében valamennyi vádlott elítélését kérte. Bebizonyítottak látta a vádat s hangoztatta, hogy kár volt a vádlottaknak visszatérni, mert a magyar államnak ily polgárokra szüksége nincs. A védő ennek ellenében valamennyi vádlott ártatlanságát hangoztatta.

Szombaton voltak a perbeszédék, s ma került a sor az ítélet kihirdetésére, amelyet nagy közönség hallgatott végig. A bíróság valamennyi vádlottat felmentette a vád és annak összes következményei alól.

— Lapunk legközelebbi száma Szent István napja miatt csütörtök reggel jelenik meg.

— Időjárás. Változatlan idő várható helyenként esővel és lényegtelen hőváltozással. Sürgönyprognózis: Változékony, hűvös, elvétve csapadék.

— Hazai kitüntetések. A német főhadiszállásról visszatérőben a király az udvari vonaton *Hazai Samu* báró vezérezredesnek, a közös haderő utánpótlási intézőjének tisztelgését fogadta. A vezérezredes hosszabb előadást tartott őfelségének, aki az előadás után a nagyérdemű tábornoknak a *gyémántos III. osztályu katonai érdemkeresztet* adományozta.

— Előléptetések. A Ludovika Akadémiából a 2. sz. honvéd gyalogezredhez kinevezettek: *Sebestyén Győző* és *Ultska Endre*. A 3. sz. honvédhuszárezredhez *Cseresznyés Istvánt* a 38-ik honvéd táborig tüzérezredhez *Hauesser Adorján*.

— Szent István napja a templomokban. Ma este lampionos menet járta be a főutcák at. Holnap kedden délelőtt 10 órakor a minoriták templomában Szent István napján nagy mise lesz, melyen dr. *Monay Ferenc* rendfőnök fog celebrálni fényes papi segédlettel. Az istentiszteleten a katonaság, testületek küldöttségileg vesznek részt.

— Kitüntetés. A király *Pekár Mihály* dr., aradi születésű pozsonyi egyetemi orvostanárt a rokkantügyi intézmények körül kifejtett buzgó és hasznos közreműködéséért a II. osztályu polgári hadi érdemkeresztel tüntette ki.

— Kifosztott vasúti szálltmány. Ma délelőtt *Gutzjahr Mihály* földbirtokos cselédjei az aradi határban levő kukoricaföldjén a kukorica közé elrejtve egy teljesen üres, nyilván kifosztott ládát találtak, melyről könnyen meg lehetett állapítani, hogy vasúti szállítás aatt állt és amelyet ismeretlen tettesek emelhettek ki valamelyik teherkocsiból és rejtettek el a kukorica között. *Gutzjahr Mihály* a ládát beküldötte a vasúti rendőrséghez, ahol *Kovács* detektív azonnal megkezdte a nyomozást és egyben jelentést tett a raktárfőnökségnek. Annyit már meg lehetett állapítani, hogy a láda a marosvásárhelyi „*Hangya Fogyasztási Szövetkezet*” címére volt feladva.

— A 28-ik számú tábori vadászászlóalj „*Hadialbum*” címmel a háborús viszontagságairól és a háboruban viselt dolgairól nagyobb szabású dusan illusztrált emlékkönyvet fog kiadni. Nem szakszerű haditörténelmi műről van itt szó, hanem a szó legszorosabb értelmében vett emlékkönyvről, mely a zászlóalj minden egyes tagjának vagy barátjának becses emlék lesz. A mű közvetlenül a háboru befejezése után kerül sajtó alá. A mű ára előfizetés, vagyis az összeg előzetes beküldése esetén 40 korona. Utánvét mellett 50 korona. A megrendelés a 28-as vadászászlóalj hadialbumának szerkesztőségéhez *Kevevára* (Temes m.) küldendő.

(Szírájk és a közönség.)

Az aradi lapoknál kitört sztrájk révén önkéntelenül is előtérbe tolódik a lapok előfizetési árának most szokatlanul érdekes kérdése. A lapok munkatársai három-négyszeresét kapják a békeidején huzott fizetéseknek, a papír, festék és egyéb anyagok a békeár sokszorosára emelkedtek. A hova nézünk mindenütt azt látjuk, hogy ami a békebeli árak három-négyszeresébe kerül, az még nem is nagyon drága. S mindezekkel szemben az aradi lapok előfizetési ára még a békeár kétszeresére sem emelkedett. A napilapok ezzel is bizonyítékát szolgáltatják annak, hogy mennyire fontos előttük a közönség érdekeinek szem előtt tartása. A lapok szerkesztőinek és tulajdonosainak az a törekvése, hogy ezt a becsületes irányt módjukban legyen továbbra is betartani. Bebizonyított igazság, hogy minden sikerrel végződött sztrájknak a közönség fizeti meg az árát. Az aradi lapok szerkesztői és tulajdonosai minden tisztességes eszközt fel fognak használni, hogy odatartsák védőpajzsul az elé a közönség elé, mely a maga intelligenciájával és támogatásával a vidék legnagyobb, legerősebb sajtójává tette az aradit. A mi küzdelmünk a közönség érdekeiért folyik egy igaztalan sztrájk ellen. És ebben a harcban nem fognak leverni bennünket!

— Kitüntetés. A király *Lindner János* 23. honvédgyalogezredbe beosztott 2-ik honvédgyalogezredbeli tartalékos főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül a 3-ik osztályu katonai érdemkeresztet a hadi diszitménnyel és kardokkal adományozta.

— Az aradi háztulajdonosok beszerzési csoportja. Időszerű eszme megvalósításával foglalkozik az aradi háztulajdonosok szövetsége, amennyiben a jövő hónapban óhajta alapítani a háztulajdonosok beszerzési csoportját. A hivatalnoki kar, társulatok, egyesületek már mind alakítottak beszerzési egyleteket, hogy a rettenetes mérveket öltött megélhetési uszorával megküzdhessenek. Amíg a háborus konjunkurákat kiélvezők könnyen tudják megfizetni a hihetetlen magas árakat, addig a háztulajdonosok megfosztva a jövedelem-szaporítás minden lehetőségétől, küzdenek az óriási drágasággal, mert a háztulajdonosok a házaik jövedelmeire vannak utalva, amely jövedelmet sem emelni, sem fokozni nem lehet. Ellenkezőleg újabb és újabb terhekkel járnak azok. Csak egy lehetőség kínálkozik az életszükségleti cikkek megszerzésére, ha a háztulajdonosok összetartással és közös erővel együttesen szerzik be mind azt, amire a háztartásukban szükség van. Magától értetődik, hogy a háztulajdonosok beszerzési csoportjának csak az lehet tagja és csak az élvezheti annak előnyeit, ami a mai nehéz időben megfizethetetlen, aki tagja az aradi *Háztulajdonosok Szövetségének*. Aláírási ilyek a szövetségbe való belépésre *Kerpel* Izsó Andrassy-téri könyv és papírüzletében kaphatók.

— Aradon elfogott lisztcsempész. Alig takarították be a termést, a szigorú hatósági ellátásrendszer dacára megindult máris a szokásos őszi lisztcsempészés. Erdélyből máris számosan jönnek Aradra és a közeli falvakba, hogy bármilyen magas áron lisztet szerezzenek be. Legtöbbje ezeknek erdélyi, akik ismerik a hatósági siralmas ellátást és minden áron lisztet próbálnak jutni, nem törődve azzal, hogy a vasúti szállításokat ma már szigorúan ellenőrzik és a liszt elkobzása mellett még igen súlyos büntetés is vár a csempészekre. *Ujházy* rendőrtizedes egy ilyen erdélyi lisztcsempészt leplezett le ma délelben, amikor a Szabadság-téren keresztül a vasúthoz szállított 7 zsák lisztet. Az illető *Németh* Ferencné brassói lakos volt, aki egy előtte ismeretlen cigány asszonytól 200 kilogramm lisztet vásárolt kilónként 6 koronáért. Összesen 1212 koronát fizetett ki a lisztért. Az volt a szándéka, hogy a lisztet Brassóba fogja szállítani. A rendőrtizedes a rendőrbíróóság elé állította *Németh* német, aki beismerte a vételt és hogy a lisztet elszállítás céljából vásárolta meg. Mivel pedig az új természetet értelmében a közönség nem vásárolhat, illetve az egész termés közszükségleti célokra zár alá lett véve, ezen kihágás miatt a rendőrbíróóság 15 napi elzárásra és 400 korona pénzbüntetésre ítélte *Németh* német. Az ítéletben kimondotta a talált liszt elkobzását is, melynek értékesítéséből befolyó összeg egyötöd része *Ujházy* feljelentőt, a többi pedig a rokkant katonák alapját fogja megilletni. Az eladó kilitének megállapítására detektívet küldöttek ki. A nyomozás folyamatban van, mivel több pécskai termelőre is gyanu van és ugylátszik, hogy egy nagyobb szabású lisztcsempész szövetkezet fog a rendőrség kezére kerülni.

— Szentistváni ünnepségek a Salac- és Baross-parkban. A feledhetetlen szépségű strand-ünnepély és a szenzációs *Nagy* Endre-est után most minden érdeklődés a „33-as napok” egyik lekiemelkedőbb eseménye a nagy *parkünnepély* felé fordul, amely holnap, Szent István napján délután 4 órakor kezdődik a Salac- és Baross-parkban. Minden lesz itt, mi szem, szájnak ingere, elsőrendű minőségben étel ital bámulatos olcsó árban, ugy, hogy a nép igazi nagyközönsége mindazt meg fogja találni itt, amit csak óhajt. Eredeti és ötletes szórakozás is tömegtelen akad, a számos attrakció közül csak a néger falut, a vurstit, az amerikai árverést, az élőképeket szabad színpadon, a kabarétt előadást és a tenniszversenyt említjük meg. Mind a két park gyönyörűen fel lesz díszítve, s maguk a sátrak is el fognak térni az eredeti sablontól. Belépési díj az elzárt területre délután két órától kezdve 2 korona.

— Folyósítják az állami tisztviselők beszerzési előlegét. Megírtak, hogy a legutóbbi minisztertanácsok egyikén elhatározták, hogy a közalkalmazottak részére 1919. évre is segélyt engedélyeznek beszerzési előleg formájában. Hír szerint az előleg összege, amelyet rövidesen, még ennek a hónapnak folyamán folyósítanak, nagyobb lesz, mint az 1918. évi beszerzési előleg. Az előleget a háborus segély bizonyos százalékában állapítják meg. Harminc százalékot kapnak az egyedül álló olyan alkalmazottak, akik nem vezetnek saját háztartást és nem laknak hozzátartozójuk háztartásában. Negyven százalékot azok a tisztviselők kapnak, akik saját háztartást visznek, de kettőnél kevesebb családtagról gondoskodnak, vagy rokonai háztartásában élnek; ötven százalékot kapnak azok, akik legalább négy családtagról gondoskodnak. Az előleg folyósításáról szóló pénzügyminiszteri rendelet a Pénzügyi Közlönyben augusztus 20-án jelenik meg.

— Házasság. *Kiss* János házasságot kötött *Papp* Magdával. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Eljegyzések.** Seltz Géza, a Magyar Reülögépgyár R. T. raktárfőnöke *Budapestről* eljegyezte Nagy Irmuskát Aradról. (Minden külön értesítés helyett.) — Keller Sándor *Budapest* és Weisz Laura *Szinte*, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Meglopott aradi kereskedő.** Katona Imre Szabadság-téri kereskedő, aki most katoná, tegnap délután a kis vasuton a városligetbe ment, ahol a katonai kórházba van beosztva. Adig tett néhány lépést, amikor észrevette, hogy tárcája, amelyben 160 korona készpénz s iratok voltak, hiányzik a zsebéből. Rögtön visszasietett a vasúthoz, ahol a Kalauzsnő azzal fogadta, hogy a tárcát egy asszony megtalálta, azonban egy urias külsejű férfiú rászólt, hogy a tárca az övé, mire az asszony át is adta neki. A tolvaj leszállott és a motoros vasut irányában eltávozott. A megkárosított kereskedő feljelentést tett a rendőrség bünygyi osztályán.

— **A cérna karrierje.** Hála a lánckereskedelemnek, a cérna is megjutotta a maga karrierjét, még pedig olyan szédületes tempóban, amelyről álmodni sem mert. Egy orsó, amelynek békebeli ára 24—30 fillér volt, ma 40-től 50 koronába kerül. A cérna elosztásával foglalkozó központ ígért ugyan valamelyes mennyiséget minden háztartás részére, de úgy látszik ezt az ígéretet is elkönnyvelhetjük a többi háborus ígéret mellé. Ez a mindinkább fenyegetőbbé váló cernainség, amelynek oka abban rejlik, hogy Magyarországon nincs számottevő cérnagyár, s csupán a békebeli készletre vagyunk szorulva, a magánháztartásokon kívül a szabóipart sújtja legérzékenyebben.

— **Kinevezés.** A király *Hersch Andor* 33-ik gyalogezredbeli egészségügyi zászlósfő egészségügyi hadnagygyá nevezte ki.

— **Hetvennégy vagon eldugott papirt kutatt fel a bécsi rendőrség.** A bécsi rendőrség hadiuzsora hivatala az utóbbi napokban széleskörű vizsgálatot indított különböző szállítási vállalatoknál és nagy raktárakban, hogy megállapítsa a Bécsben található papirkészletek mennyiségét. A revízió közben *hetvennégy vagon kiültörte papírfajtát találtak*, melyet a papirrendelet intézkedésével ellenfértben elrejtettek. A rendőrség lefoglalta a tekintélyes mennyiségű papírost és a kereskedelemügyi minisztérium rendelkezésére bocsátotta.

— **Temetés.** Özv. *Vojtek Alajosné* szül. Schmidt Anna urnő temetése vasárnap délután 5 órakor ment végbe a rokonok és ismerősök nagy részvételével.

— **Értesítés.** Értesítem a mélyen tisztelt úri közönséget, hogy a hatósági szabóműhely (Magyar- és Schweidel János-utca sarok) a mai naptól általánosságban a közönség rendelkezésére áll. Hol új ruhák, átfordítások és javítások hatóságilag megállapított áron a jelentkezések sorrendjében lesznek elfogadva. Műhely vezető.

— **Adományok.** A vak katonák javára Török Árpád Világosról 30 koronát, Fonyódi Fonyó Lászlóné emlékére és Török Ella Fegyverneky Zoltán emlékére 20 koronát adományozott.

— **Az aradi siketnéma-intézet felügyelőbizottsága** *Varjassy Lajos* polgármester elnöklése alatt ülést tartott, amelyen felvett 15 új növendéket, köztük két hadiárva, úgy, hogy az 54 növendék között most már öt hadiárva lesz. Megállapították az 1918—1919. iskolai évi költségvetést, amely szerint a kiadások 83 ezer koronánál többet tesznek ki, de ebből az összegből az állam 49 ezer koronát fedez: a deficit közel 14 ezer koronára rug, úgy hogy az intézet kénytelen a jótékony emberek áldozatkészségéhez folyamodni és ezután is mindenkihez intézi kérését, hogy erre a nemcsélna célra adományozni sziveskedjék. A nagy deficit oka, hogy minden szükséges anyag nagyon megdrágult, de főképpen az, hogy a növendékek tartásdíját az eddigi havi 40 koronáról 60 koronára kellett felemelni, mert csak így lehet őket tühetően élelmezteni. A siketnéma iparostanulók továbbképző tanfolyama a háború kitörése óta megszüntetett, de szeptemberben ismét megnyílik.

— **A 33-asok ünnepe.** Vasárnap délelőtt Élképek bemutatása nagy közönséget vonzott az Apolló színházba. Az Élképekben Balla Hajni, Balla Böske, Folkmann Aranka, Hockmann Bözsi, Salgó Piri, Steinfeld nővérek, Uray nővérek, Ungár Dusi, és Altstadter Ilonka működtek közre. A háborus gecsereket ábrázoló szenzációs film bemutatását Tóth Sándor kapitány ismertette. A kép és autogram kiállítását a Kultur-palotában délelőtt 11 órakor nyitották meg. A Kultur-palota előtti téren a katonazenekar játszott. A délutáni programot a megeredt zápor kissé megzavarta. Csak este hét órakor kezdhettek meg az Andrássy-tér főbb pontjain fölállított árusító sátrak működésüket. A közönség rövid egy óra alatt zalósággal elkapkodta a sátrak tartalmát. Holnap, Szent István napján Matiné lesz az Apollóban a következő programmal: 1. dr. Bedő Árpádné énekszám. 2. Konblach Virgil hadnagy. Versek. 3. Brandeis Adél k. a. Versek. 4. Körmeny Árpád dalok. 5. Nagy nyugati csata mozgókép. 6. Az új német tankok. 7. Vizen és szárazon. Az előadások pontban fél 11 órakor kezdődik.

— **A meggazdagodott vonatvezető.** Szerény életviszonyok között élő vonatvezető volt B. a balatoni vasuton. Takarékos ember léte Mátysföldön kis villát építtethetett magának, melyet 100.000 korona haszonra eladott. Mint most már vagyonos ember látta, hogy a balatoni parté a jövő és *Kenésén*, a Balaton homokos csücskén a földműves gazdától, kisbirtokosoktól több kilométer területben összevásárolta a part tulajdonjogát. Ez kerek összegben 32.000 koronába került az időközben maganzóvá felcsapott nyugalmazott mozdonyvezetőnek. — A Magyar Bank Egisz vállalata Kenese partját találta a legalkalmasabbnak a természetes, nem mesterséges homokpartfürdő és teljesen modern berendezésű új fürdő létesítésére. Érintkezésbe lépett tehát a jó szímatu B.-vel, aki a partért nem kisebb összeget kért, mint kerek summában 700.000 koronát. A bank ezt a megközelítő összeget tényleg beígérte a volt mozdonyvezetőnek és bizonyos, hogy a két fél hamarosan megállapodásra is fog jutni.

— **Amikor a cigány katonának jelentkezik.** Öreg, zsiroshaju cigány állított be a napokban a honvédkiegészítő parancsnoksághoz azzal, hogy önként akar jelentkezni katonának. Nagyön csodálkoztak a kiegészítőben a cigányok ezen a haazias elhatározásán, mert eddig a cigányok a parancsnokságnál inkább a szökevény lajstromban szerepeltek. Megkérdezték tőle, hogy mi az oka hősi elhatározásának, miért akar katoná lenni?

— **Kenyergem sipen,** mert nincs már mit enni, nem tud máma a segin cigány megélni civilben — válaszolta az öreg more, aki mindjárt a feleségét is magával hozta, akiről különben kiderült, hogy a nővére. Mindketten valami különös penetráns alkoholszagot árasztottak. Kiderült, hogy mivel nemcsak enni, hanem inni sincs mit máma, ok bizony Hoffmann csöppeket isznak, mert az még a legolcsóbb pálinka. Azonban baj lett a sorozás körül. A cigány nem tudta megmondani, mikor született. Hogy hol született, azt tudta: *A bokorban.* Végre kiderült, hogy a cigány, aki életében sohasem volt sorozáson, már nem alkalmas katonának, mert ötvenegy éves, tullepte a katonai korhátárt. A legérdekesebb, hogy a cigányt már polgári bíróság sem vonhatja felelősségre a sorozások elmulasztásáért, mert már ez a bünye is elévült.

— **D'Annunzio bécsi repülése.** A *Messzera* cikket ír D'Annunzióról a bécsi repülőtanadás kopcsán és közli, hogy minden egyes repülőgép, amely eljutott az osztrák császárvárosig, *kétszáz kilogramm röpivert* vitt magával, összesen tehát 1400 kilogramm röpédulát dobott az olasz repülőraj Bécs városára. Csak az a repülőgép nem volt géppuskával felszerelve, amelyen D'Annunzio ült, a többi mind géppuskával is volt.

— **Szent István napján** a minoriták templomában *Dömötör* Ilona, a m. kir. Operaház tagja a d. e. 10 órai ünnepi mise alatt *Marchevi Ave Máriaút*at fogja énekelni.

— **A kassai sakkverseny eredménye.** Kassáról telefonálják: A Charusek emléktverseny véget ért. A győztes *Réty*, magyar sakkmeister, a második *Vidmár*, harmadik *Breyer*, negyedik dr. *Asztalos*, ötödik és hatodik *Balla és Grünfeld*, hetedik *Mieses*.

— **Milyen idő lesz?** Aradon vasárnap, hétfőn apró megszakitással folyton esett az eső és mindkét napon elmosta a 33-as katonai napok ünnepeit. Budapestén — mint tudósítónk telefonálja — ma ragyogó nyári délután volt, így előreláthatólag a holnapi programnak az idő kedvezni fog és a parkünnepély megtartható lesz.

— **Szent István napja munkaszünet, de nem hustalan nap.** A kereskedelemügyi miniszter a munkaszünetet augusztus 20-ik napjára a vidéken nem függesztette fel. Szent István napja tehát munkaszünetes nap, a közlelmezési miniszter azonban a hustilalmi rendelkezéseket — az ünnep keddi napra esvén — felfüggesztette s így a mészárosok holnap kiszolgáltathatnak hust.

— **Merényi le: a jassyi francia attasé II n.** A Lumina jelenti Jassyból: A 14-ről 15-re virradó éjjel Balloy marquis francia katonai attassé lakásába az utca felől *belöttek*. Két lövés mely áthatolt a bezárt ablakokon, az ágyba furódott. Balloy nem sokkal előtte tért haza és éppen le akart feküdni. A rendőrség eddigi nyomozása eredménytelen maradt. Balloy maga is azon szilárd meggyőződésben van, hogy *merényiletről* van szó.

— **Kivégzett orosz fogoly bucsulevelel.** Nagyváradon kivégeztek a minap három orosz foglyot. Mindhármán bucsulevelet írtak szüleiknek, amelyeket alkalma volt leírni egy ottani újságírónak. A levelek így hangzanak:

Cserkasin Ilja Ivonicsnak Toms kormányzó, Marinoka-kerület, Serjanka község. Akunov-uradalom.

1918. aug. 1. Édes anyám, Isten veled, engem halálra ítéltek, mert kiraboltunk valakit.

Ugyancsak ez írta még ezt a második levelet is.

Drága szüleim!

Ez az utolsó levél, amit nektek írok. A hadbírósdág halálra ítélte. Most fognak kivégezni. Imádkozom értetek, hogy Isten dídjon meg benneteket minden jóval. Ti is imádkozzatok érttem, talán az Ur meg fog bocsájtani elkárhozott lelkemnek. Az Atyának, Fiunak, Szent Léleknek nevében, Amen.

Ivan Petrovics Tscherkaszin.

A másik fogoly bucsulevele a következő:

Drága szüleim!

Értesítelek benneteket, hogy előre megbeszélte rablás miatt halálra ítéltek. — Utolsó levelem ez. Imádkozzatok érttem, bünyös lelkemért. A ti fiatok

Balachin Mihály.

Csaknem szóról-szóra azonos levelet írt a harmadik is.

— **Meggyilkolták a cárné első udvarhölgyét.** Stockholmból táviratozzák: A cárné udvarhölgyét *Chitorowa* asszonyt, aki Tobolszkból megakartá szöktetni a cári családot és a Péter Pál-erődbe került, *meggyilkolták és kirabolták*. Chitarowa asszony nemcsak sugárzóan szép nő volt, hanem az egyetlen udvarhölgy, a kinek jó hire volt Pétervárott.

— **Könyvtárakat, hangjegyeket vesz Kerpel**

— **Arcképek bérletek a közuti vasuton.** Minthogy az utóbbi időben bérletekkel sokan visszáéjést követték el, a közuti vasut igazgatóság szeptember hó 1-től kezdve arcképes bérleteket fog kiadni — ezért ezután figyelmzetteti a bérletek hovat az arcképek megváltásához arcképet hozzanak magukkal. A közalkalmazottak neknek arcképes igazolványuk van, továbbra is a most érvényes bérletjegyeket kaphatják, ezek azonban csakis az arcképes igazolvánnyal együtt érvényesek.

Megszűnt a bérkocsisztrájk

(Kaprak zabot a kocsisok.)

Az aradi bérkocsisok kétnapos sztrájkja véget ért. A sztrájk oka nem az volt, mintha elégedetlenek lettek volna a tarifával, hanem azért, mert minden takarmányuk elfogyott és a lovaikkal képtelenek fuvarozni.

Hogy a sztrájk előzményeiről és következményeiről felvilágosítást nyerjünk. Bittner Róbert főkapitány-helyetteshez fordultunk, aki a következőkben ismertette a bérkocsis-sztrájk dolgát:

Az ideai termésrendelet értelmében minden gabonát, tehát a zabot is, a község utalványára a Haditermény Részvénytársaság maximális áron utalják az állattartó gazdáknak. A rendelet nem engedi meg, hogy ott, ahol nem termet elég, idegen helyről hozzanak be zabot, úgy mint ez a múlt évben történt. Ahol nincs elegendő, ott ki kell mutatni a hiányt a földművelési miniszternek, aki azután a Haditerménynél intézkedik. A földművelési miniszter egy hét előtt leírt az aradi közlekedési vállalatokhoz is, hogy sürgősen mutassuk ki a közlekedési vállalatok kálomnyát, hogy a szükséges zabot az aradi Haditermény útján ezeknek kiutalja. Két nap alatt összesen kimutattuk a kimutatást. Fölvettük az összes bérkocsisokat, a postai szállítót, pócegődr tisztítót, gyárakat, amelyek loval dolgoznak, stb. Kimutattuk, hogy mennyi ló van Aradon és kiszámítottuk, hogy mennyi zabot kell a földművelésügyi miniszternek kiutalni. Ezt a kimutatást a közlekedési vállalat haladéktalanul fölküldötte. A bérkocsisok tudják ezt, de miután a múlt évről szomorú tapasztalataik vannak, szombaton délebban abbahagyták a munkát, mit nekem bejelentettek.

Tegnap délelőtt 10 órára felhívtam a bérkocsisokat, hogy személyesen tárgyaljak velük. Előadták, hogy teljesen ki vannak fogva minden takarmánykészletből, mert a tavalyinak vége, az idén pedig nem vásárolhatnak. A lovaik olyan gyengék, hogy két-három utnál többet nem tudnak megtenni. Munkabeszűntetésük nem irányul a közönség vagy hatóság ellen, akkor sincs segítve rajtuk, ha a tarifát fölemelik, mert lehetetlen takarmányhoz jutniok.

Miután a bérkocsisokkal beszéltem, sürgős jelentést tettem a tanácshoz és azt a javaslatot tettem, hogy a város táviratilag forduljon azonnal a földművelésügyi miniszterhez, jelentse a sztrájkot és kérje, hogy a miniszter a kiutalásnál elsősorban Aradot lássa el mindennek fölött. Pozitív tudomásom van róla, hogy a budapesti bérkocsisok már megkapták a részükre kiutalt zabmennyiséget. Az aradi bérkocsisok közül csak egy, Porczán kapott értesítést a Haditerménytől. Budapestről, hogy 28 métermázsa zabot fog kapni, küldje be az érte járó összeget. Az aradi szállítók közül is már néhányan értesítést kaptak a kiutalt zabmennyiségről és reméljük, hogy néhány napon belül távirati felterjesztésünknek fogantatja lesz s az aradi bérkocsisok megkapják a szükséges zabmennyiséget, amire maximális áron jutnak és nem kell uzsoraárat fizetni érte.

Addig, amíg a zab megérkezik, abban állapotam meg a bérkocsisokkal, hogy mindegyikük befog és kihajt a strandra. Mindegyikük annyi fuvar fog csinálni, amennyire képes. A lovak mai lerongyolt állapota mellett négy-öt fuvarnál többet nem tudnak csinálni és minthogy a 130 aradi bérkocsis közül csak 40-50 van üzemban, természetesen lesznek zökkenések és zavarok a közlekedés lebonyolításában. A közönségnek ezt tudomásul kell venni és ezáltal nem szabad a bérkocsisokat felelősségre vonni. Megállapodásuk szerint a kocsik három turnusban jönnek ki. Az első csoport reggeltől délig fuvaroz, a másik délutántól estig, a harmadik csoport pedig az éjjeli szolgálatot látja el. Megjegyzem, hogy van közöttük 3-4 olyan kocsis, akinek van zabja és ezeknek a járművei állandóan dolgoznak. Remélem, hogy egy héten belül a normális állapotok helyreállnak s a közlekedés lebonyolítása zavartalanul fog megtörténni.

Hadseregszállítók hadikölcsönjegyzése.

(A 10 millió alatt sorozat.)

II.

Az Aradi Közlöny vasárnapi számában közzét tudósítás folytatásaképpen ma azoknak a hadseregszállítóknak a névsorát közöljük, akik ugyan amazoknál kevesebbet szállítottak, tehát 10 millió alatt kisebb hadiszállítási holdog tulajdonosai, de akik viszont feltűnően kevés hadikölcsön jegyeztek. Óriási hosszú lenne valamennyi, ebbe a kategóriába tartozó hadseregszállítóknak a listája, ez alkalommal tehát az alsó

határt két millió koronával állítjuk fel. Ujabb hangsúlyoznunk kell, hogy ezek az érdekes számok 1917. évvel zárulnak s azóta még jobban megnöttek a milliók. A nevek mellett ezuttal is az első számösszeg a hadiszállítást a második a hadikölcsönjegyzést tünteti fel, ha a helységnevét nincs megjelölve, az illetőnek Budapest a tartózkodási helye. Íme a névsor:

A szállító	Szállítások összege korona	Hadikölcsönjegyzés korona
Benkő Géza fűszeres Sopron	9,871.000	162.000 (1)
Fleischacker József fia	9,113.000	226.000
Gottschlig Ágoston	8,645.000	600.000
Guttmann és Feilendorf, Miskolc	8,056.000	405.000
Klein Testvérek marhakereskedő, Celldömölk	8,482.000	250.000
M. Lloyd repülőgépgyár, Aszód	8,821.000	650.000
Pređovic Gyuró marhaszállító, Zágráb	8,679.000	164 (1)
Wolf Jakab konfekcióskereskedő	8,734.000	700.000
Szepesmegyei gazd. szesztermelők	8,419.000	650.000
Gyulai hitel és bérbeszerző szövetkezet	7,205.000	140.000 (1)
Lipták Galó János kórh. száll., Békéscsaba	7,450.000	458.000
Lord és Társa. fakereskedők	7,450.000	458.000
Fischer Mór marhaszállító, Kolozsvár	7,386.000	25.000 (1)
Windt, Fisch és Társa szénzállító Nyiregyháza	7,853.000	294.000
Orsz. hadi varróműhely	6,660.000	300.000
Pollák Bernát szénkereskedő, Kassa	6,873.000	355.000
Priester és Werner marhaszállító, Zágráb	6,157.000	380.000
Radó Gyula és Társai konfekcióskereskedő Arad	6,222.000	195.000
Széchenyi malom, Arad	6,109.000	581.000
Termelők országos szövetkezete	6,826.000	100.000
Zolischán és Frankenstein bórdiszműáru, Győr	6,871.000	500.000
Automobil fuvarozó rt.	5,232.000	164.000
Bánsági malomipar, Versec	5,352.000	258.000
Back Alajos építőmester	5,402.000	445.000
Budapesti scabóiparosok szövetkezete	5,285.000	52.000 (1)
Ij. Drach Mór fűrésztul., Csaprag	5,536.000	50.000 (1)
Eckenberg testvérek műszaki ker.	5,350.000	250.000
Egyes. vill. és gépgyár rt.	5,548.000	170.000
Export malomipar rt., Szombathely	5,943.000	160.000
Freund A. és fiai borkereskedők	5,341.000	360.000
Hazai katonai konzervgyár	5,403.000	290.000
Hirschler és fia fakereskedő, Alsódomboru	5,953.000	480.000
Jungier Gyula patkóvasgyára	5,292.000	363.000
Magy. Motor és Gépgyár, Szombathely	5,459.000	350.000
Nagyminályi gőzmalom	5,222.000	46.000 (1)
Platschek Vilmos ruhakereskedő	5,052.000	16.000 (1)
Steger Károly husszállító, Pozsony	5,837.000	50.000 (1)
Wellisch Náthán utóda fakereskedő	5,100.000	418.000
Bánáti Hungária malom	4,335.000	200.000
Berényi és Frankl konfekcióskereskedő	4,415.000	155.000
Bogdán (Rosenthal) Ferenc, Nyiregyháza	4,607.000	300.000
Bogenrieder és Strém élelmezők, Nagykanizsa	4,481.000	70.000 (1)
Donner Arnold marhaszállító, Zágráb	4,882.000	25.000 (1)
Dunántúli mezőgazd. szeszgyárak	4,520.000	292.000
Engl Bernát és Társa likörgyár	4,784.000	295.000
Heimann Lipót és Társa konfekcióskereskedő, Nagyvárad	4,170.000	93.000 (1)
Honig Sámuel építőmester, Celldömölk	4,782.000	100.000
Keller Béla lószállító	4,400.000	220.000
Koch Testvérek ruhakereskedők	4,900.000	280.000
Makar Nikola marhaszállító, Karlovac	4,264.000	255.000
Marschall Lajos husszállító, Székesfehérvár	4,379.000	140.000
Mayer és Wolkenfeld terménykereskedő, Zágráb	4,441.000	60.000 (1)
Pollacsek és Eppstein	4,800.000	310.000
Prpic Milán takarmányszállító, Zágráb	4,534.000	100.000 (1)
Reisner S. borkereskedő, Zágráb	4,564.000	20.000 (1)
Székely Bertalan hadfelsz. váll.	4,436.000	332.000
Czeplódi borkereskedők pinceszövetkezete	3,190.000	105.000
Friszner Mór marhaszállító, Tiszaujváros	3,000.000	45.000 (1)
Goldgruber Gábor és Fiai terménykereskedők, Szeged	3,203.000	51.200 (1)
Grál Ede és Fia husszállító, Békéscsaba	3,500.000	170.000
Hagymatermelő Rt., Makó	3,045.000	250.000
Neumann Frigyes élelm.	3,482.000	75.000 (1)

Neumann Lipót takarm. szállító, Nagyszeben	— — — —	3,360.000	— 166.000
Oblatt Rudolf husszállító, Veszprém	— — — —	3,715.000	— 135.000
Eszéki mezőgazdasági társaság	— — — —	3,207.000	— 100.000
Pancsovai gőzmalom	— — — —	3,927.000	— 80.000 (1)
Singer Lajos kórh. élelm., Debrecen	— — — —	3,600.000	— 300.000
Ulrich B. J. fémáru kereskedő	— — — —	3,220.000	— 380.000
Ungar Albert konfekciókereskedő	— — — —	3,704.000	— 366.000
Ungar Lipót konfekciókereskedő	— — — —	3,681.000	— 386.000 (1)
Horvát-Szlavon borkeresk. rt., Zágráb	— — — —	3,771.000	— 80.000 (1)
Bachrach gabona és marhaszállító, Ujvidék	— — — —	2,463.000	— 70.000 (1)
Baruch J. fiaí füvekereskedők, Temesvár	— — — —	2,106.000	— 160.000
Basch Adolf sütődéje, Székesfehérvár	— — — —	2,125.000	— 140.000
Első m. kábelgyár	— — — —	2,344.000	— 120.000
Első makói zöldségszállító gyár	— — — —	2,100.000	— 185.000
Feuerstein és Fodor kórh. élelm. Miskolc	— — — —	2,500.000	— 55.000 (1)
Frim és Kardos borkereskedők	— — — —	2,156.000	— 140.000
Glück Ernő széna és marhaszállító, Akli	— — — —	2,648.000	— 91.000 (1)
Herschkovits Adolf kórh. élelm., Brassó	— — — —	2,708.000	— 140.000
Ifj. Herzog József posztókereskedő	— — — —	2,193.000	— 155.000
Holéczy P. és fiai szűcs, Liptószentmiklós	— — — —	2,080.000	— 160.000
Kauders Károly és V. term. ker., Körmend	— — — —	2,255.000	— 35.000
Komáromi Hengermalom	— — — —	2,397.000	— 110.000
Korányi és Fröhlich	— — — —	2,207.000	— 64.000
Kraus Sámuel és fia, Eszék	— — — —	2,800.000	— 80.000 (1)
Horvát vincellér-egyesület, Zágráb	— — — —	2,571.000	— 40.000 (1)
Löwenstein M. utóda Horváth N. fűszerkereskedő	— — — —	2,354.000	— 181.000
M. kereskedelmi rt., Gyöngyös	— — — —	2,520.000	— 155.000
Miljkovic Bozo marhaszállító, Zágráb	— — — —	2,332.000	— 2.000 (1)
Nagy Andor kenyérszállító, Miskolc	— — — —	2,869.000	— 160.000
Rosentfeld J. konfekciókereskedő	— — — —	2,377.000	— 10.000 (1)
Rosenthal utóda konfekciókereskedő	— — — —	2,024.000	— 55.000 (1)
Salgó Gyula élelmiszerszállító	— — — —	2,497.000	— 123.000
Spitz és Mester fakereskedők	— — — —	2,891.000	— 100.000
Vargha Simon konfekciókereskedő	— — — —	2,263.000	— 110.000
Weil és Hadl konfekciókereskedők	— — — —	2,800.000	— 70.000 (1)
W. Weisz József. szénzállító, Dunaszerdahely	— — — —	2,424.000	— 53.000 (1)
Schramm J. N. gépgyár, Csernahévíz	— — — —	2,152.000	— 23.000 (1)

KÖZGAZDASÁG.

— **Tőzsde.** Budapestről telefonálják: A Budapesti tőzsdén több napos szünet után az értékek szilárd tendencia mellett cseréltek gazdát. Az irányzat rendkívül bizakodó. Magyar hitel 1375 — 76, Osztrák hitel 909, Hazai bank 865, Magyar bank 985, Fabank 975, Közuti 822, Rimamurányi 1160.

— **A száznegyven millió Magyar Bank.** A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatósága elhatározta, hogy szeptember 2-ára rendkívüli közgyűlést hív egybe, melynek javaslatot fog tenni az intézet jelenlegi 100 millió koronás alaptőkéjének 140 millió koronára való felemelése iránt. E javaslat értelmében az igazgatóság az újonnan kibocsátandó 100.000 részvényre 5:2 arányban a részvényeseknek elővételi jogot fog biztosítani, a még megállapítandó kibocsátási feltételek szerint. Egy esztendő múlt el a Magyar Bank utolsó tőkefelemelése óta. Azok az indokok, melyek a legutóbbi tőkefelemeléseknél érvényben voltak, ma nemcsak változatlan mértékben állanak fenn, de időközben még fokozódtak. A legutóbbi tőkeemelés óta az intézet szervezetét erősen bővítette. Fővárosi bankfiókjainak száma tízre emelkedett, a keleti fiókok pedig erős fejlődés mellett számottevő tényezővé váltak az ottani piacoknak. Az affiliált pénzüzetek száma 35-re emelkedett. A bank ipari és egyéb érdekeltségei erősen megszorodtak és fejlődő iparunkban méltó helyet foglalnak el. Különösen kiemelendő a bank érdekeltsége az építőipar, vegyészeti ipar, vas- és fémipar, bőr- ipar, textilipar terén, valamint nagy mértékben a faiparban is; a mindez iparágak körébe tartozó vállalatok hatalmas fejlődése, alaptőkéiknek felemelése, új vállalatok megszerzése és alapítása a Magyar Bank erős támogatásával

és részvételével történt. Felemlítendő még, hogy mezőgazdasági téren a Magyar Földbirtokbank Rt. útján, az idegenforgalmi alapításokban az „Egisz” útján, a külkereskedelem terén pedig ugy saját berendezkedése, mint szindikátusokban és új vállalatokban való részvétel által az intézet egyik legerősebb tényezővé vált. A kezelt idegen tőkék számarányait a következő összeállítás mutatja:

Év végén	Bank	Egyéb hitelesők	Összesen
1913.	59,861.000	97,902.000	157,763.000
1914.	63,493.000	109,412.000	172,905.000
1915.	97,057.000	154,202.000	251,259.000
1916.	230,649.000	189,320.000	419,969.000
1917.	407,297.000	298,125.000	705,422.000

A tőkeemelés sikeres keresztülvitele előzetesen biztosított.

— **Lisztkiosztás.** Tekintettel a Szent István napi ünnepre, az ezen napra hirdetett liszt-kiosztás szerdán, f. hó 21-én lesz, a pékek rendes időben, f. hó 22-én csütörtökön válthatják ki utalványalkat. — Közelelmezési hivatal vezetője.

— **A petroleum legújabb ára.** Az aradi főkapitányság közhírré teszi, hogy a világító kőolajnak (petroleum) Arad sz. kir. város területén eddig érvényben volt maximális árai helyett ezentúl a következő legmagasabb árak lesznek érvényben: 1. A nagykereskedőnél, a kiskereskedőhöz szállítva, ha az eladott mennyiség legalább egy hordó, 100 kgr.-onként 62 korona, 2. A kiskereskedőnél, az eladó üzleti helyiségében egy-egy hordónál kisebb mennyiségben való eladásánál kilogrammonként 72 fillér, literenként 66 fillér.

— **A sátoraljai helyi borrazzia Zemplénvármegye közigazgatási bizottsági ülésén.** Sátoraljaiheilyről jelentik: Zemplénvármegye

közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén Molnár Béla országgyűlési képviselő szóvá tette a legutóbbi razziaikat. Hangoztatta, hogy a hibák a főispán háta mögött, annak tudta nélkül történtek. A tavalyi bortermésért tizenkilenc koronát ígértek, közben azonban több razzia történt, aminek következményei rendkívül hátrányosak voltak a borárok alakulására. Két razzia a helybeli hatóság intézett. Mindössze négy egyént tartottak gyanusnak, az ügyesség hármát vád hiányában elbocsátott, a negyediket tizennégy napig fogva tartották, azután szabadlábra helyezték. Nagyobb óvatossággal kell eljárni a jövőben. Beszédének végén borbörze felállítását kívánta állami ellenőrzés mellett.

— **A vendéglők árának szabályozása.** A kereskedelmi miniszter — mint megirtuk — rendelettel szabályozta a vendéglőkben kiszolgált étel és italok árát, melyet Aradra nézve ma adott ki Bittner Róbert főkapitányhelyettes, főbb pontjai a következők: A nyilvános jellegű étkező helyiségekben felszámítható legmagasabb árak szempontjából üzemenként mértéke szerint osztályokba sorozhatók. Az érdekeltek kötelesek a rendelet életbeléptétől számított három napon belül, azután pedig minden hónap 1. és 3-ik napja között az illetékes helyi árvizsgáló bizottságnak ételárshabásukat bemutatni. Déli 12 órától délután 3 óráig, este pedig 7 órától 10 óráig — a nyári időszak tartamára 7 órától 11 óráig — kötelező terítéket (menüt) kiszolgáltatni. Aradon az ár- szabások jóváhagyás végett a helybeli árvizsgáló bizottság h. elnökének, Vannay Gyula tanácsnoknál 3 napon belül bemutatandók.

— **Burgonya kiosztás.** Értesitem a kereskedőket, hogy új burgonya kerül kiosztásra, és pedig fejadagonként a 7. számú élelmiszerjegyre 2 kgr. új burgonya, melynek kicsinybeni eladási ára 180 fillér. — Felhívom a IV., V., VI., VII. kerületbeli kereskedőket, hogy szerdán, f. hó 21-én, a VIII., IX., XI., XII. kerületbeli kereskedőket, hogy csütörtökön, f. hó 22-én, az I., II., III. kerületbelieket pedig pénteken, f. hó 23-án utalványaik kiváltása végett a közlelmezési hivatalnál jelenjenek meg. — Közelelmezési hivatal vezetője.

— **Árverés a vasutnál.** Augusztus hó 20-án délelőtt 9 órakor a következő áruk: szén, lámpa, szék, üres zsák, üres koffer, üres láda, kocsi, ruhanemű, fehérnemű, képek stb. fognak a Máv. pályaudvarán nyilvánosan, bírósági eljárás kivül a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés, valamint az azonnali elszállítás kötelezettsége mellett, elárvereztetni.

— **Az árak, árjegyzékek és a miniszteri rendelet kifüggesztése az aradi üzletkötőknél.** Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara figyelemzetteti az összes kereskedőket, hogy szakmánként egyöntetűen állítsák össze az üzletükben levő elsőrendű közszükségleti cikkek árjegyzékét, vagy pedig magukra a cikkekre függeszték ki az árakat. Az árak és árjegyzék kifüggesztésén kívül az üzletben feltűnő helyen ki kell függeszteni a kormány 3310—1918. számú rendeletét is, amely az árak megjelölésére vonatkozik. Ezt a rendeletet az érdekeltek a kereskedelmi és iparkamaránál a hivatalos órák alatt megkaphatják darabonként 10 fillér önköltségi áron.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelmebe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el. —

UJ KÖNYVEK.

* A Borsszem Jankó 1500 K.-ás pályázatnak eredménye. Molnár Jenő és Bér Dezső nagy népszerűségű lapja, a Borsszem Jankó e hó 18-iki számában hirdette ki az 1500 K.-ás humoreszt pályázat eredményét. Az augusztus 18-iki szám egyébként is méltán sorakozik az eddigi fényes sikerei számokhoz. Az egyik pályanyertes humoreszken kívül, amelynek Bechtold kapitány a szerzője, egész sereg humoros írás és rajz jelent meg. Az ezer koronát nyert vidám elbeszélés közlését — szerzője: Gosztónyi Ádám — a jövő számában kezd el a Borsszem Jankó. A pompás lap egyes számának ára 80 fillér, előfizetési ára ¼ évre 10 korona. Kiadóhivatal: Budapest, V., József-tér 13.

* Mint a Kék Könyv 8-ik kötete jelent meg August Strindberg: *Mesék* című kötete. Strindberg, az északi írók e legkiválóbbja, témáiban élénk színekkel, mintegy reflektorként, világítja meg az élet legkülönbözőbb problémáit. A házasság és szerelem, a vallásosság és hitetlenség, a művészet és műkedvelés, a társadalmi élet ezerféle tarka képeiből ecsetelt, finom alkotások társulnak élénk Strindberg meséiben. Strindberg meséi Herczka Árpád Kék Könyvek kiadásában jelent meg. A fordítás Altay Margit, az ismert műfordító mesteri munkája. Ára az igen izlésesen kiállított és finom famentes papírra nyomott, művészi borítékkal ellátott kötetnek 5 korona.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Többeknek. A Mielőtt rokonérzésért hálás köszönet. A harcot a szerkesztők és a lap tulajdonosok nem keresték, sőt minden áldozatot meghoztak annak elkerülésére. A számbelileg megfogyatkozott redakció minden törekvése az lesz, hogy eleven, friss lappal érdekelje ki az olvasó közönség további jóakarátát.

Ujaradi. Érdekes cikke nagy anyagtorlás miatt néhány napi késedelmet szenved.

K. L. LUGOS. Kísérje figyelemmel lapunk apróhirdetési oldalának „Ellátás” rovatát, ahol a kívánt címeket megtalálja. Levelét a „Pesti Hírlap” szerkesztőségéhez címezze.

Érdeklődő. Sorsjegy kérdésben sziveskedjék az Aradi Ipar- és Népbank pénzváltó osztályához fordulni.

MODERN KABARÉ.

Központi Szállója Szalay-utca.

Ma kedden augusztus 20-án:

Este fél kilenc órákor: Ujaradi, új tagok és új attrakciók.

Pénteken pikárs est.

Tánckaszinó a Központi szálló ténkertjében. Az előadások naponta tíz órákor kezdődnek. Előadás után parkett tánc. Belépődíj 2 korona.

A szerkesztésért felel

STAUBER JOZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem és apám elhunytával szíves megjelenésükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet.
5929 A gyászoló Kocsi család.

Villamos erőre berendezett tűzifa türeszelő gépek

olcsó vágási díjak mellett állandóan üzemben.

Bérvágások öli- és waggonszámra jutányosan eszközöltetnek.

Tűzifa utalvány nélkül is kapható.

Holländer Alfréd

Marospartai Tűzifa Telepen. 5879

Telefon 136. és 780. Telefon 136. és 780.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Érvényes 1918. évi jun. 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 8.40
Személyvonat délután 4.18

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délelőtt 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.08
Személyvonat délután 8.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt 11.58
Személyvonat este 7.48

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.00
Személyvonat délután 1.18

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.38

Aradról Ujszentannára indul:

Délelőtt 8.26
Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:

Délelőtt 9.10
Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:

D. e. 8.15
Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:

D. e. 9.08
Este 6.58

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:

Reggel 8.37
Este 6.20

Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:

Reggel 6.10
Délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyházára ind.:

Délelőtt 9.25
Este 7.00

Kétegyházáról Ujszentannára ind.:

Reggel 6.00
Délután 4.00

Borossebéről Menyházára indul:

Vegyesvonat délelőtt 9.00

Julius 1-től — augusztus 31-ig:

Vegyesvonat délután 4.45

Menyházáról Borossebészre indul:

Vegyesvonat délután 2.39

Julius 1-től — augusztus 31-ig:

Vegyesvonat délután 2.39

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség eseteiben. Ára ¼ literes üvegek utasítással 8 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo” folyadék és „Peppo” hintőpor segítségével.

Szárít!! Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással ... 1.50 korona.
Peppo hintőpor 1.50 korona.

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrásy-tér 22. szám.

ROSE YORK

Nélkülözhetetlen és kiváló szer sápadt hölgyeknek hogy arczuk és ajkuk tiszta, piros színét visszavarázsolják. — Személtal fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegnek ára 3.— korona.

Peloscák

irtására egyedüli biztos szer a

„Phenolcav”

1 üveg ára 3 korona.

Gyöngyfehér fogakat nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Ném habzik! A szájröget deszficiálja, utóíze igen kellemes. Ára 1 korona.

Legjobb tápszer

gyermeknek és felnőtteknek egyaránt a

Makk-kávé

darálva, pörköltve ¼ kgros csomag 6 korona.

Hajós Árpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrásy-ut 22. szám.

Apró hirdetések.

Üzletek.

KIADÓ gróf Tisza István-ut 2. szám alatt egy vendéglő szálalakra. 5939

Ellátás.

ÁLLÁSBAN LEVŐ tanítónő, teljes ellátást keres, lehetőleg különbéjárati szobával. Cim a kiadóhivatalban. 5942

1 VAGY 2 középiskolai, vagy kereskedelmi leányt teljes ellátásra vállalkoz. Cim Bőtvis-u. 12. sz., ajtó 2. 5923

ELSŐ KERESKEDELMIBE vagy polgári iskolába járó leánykát teljes ellátásra felveszek zongora használatával. Cim a kiadóban. 5887

Különféle.

ELVESZETT aug. 18-án délelőtt a Marosparton egy gyöngyridikül, benne levő pénzterea 110 korona tartalommal, egy kulcs és egy pár kesztyű. Becsületos megtaláló adja át a lapkiadóhivatalba. A pénzt megtarthatja. 5927

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részére felvételnek a Messenger-boy irodában, Klein I. hirdetői és hirdetőirodájában, Zrínyi-utca és a Kossuth-utcai papírüzletben.

Bérbe vennék

oly helységet a belváros területéhez közel, amelyben nagy istálló és udvar, kb. 3-4 szobás lakás van.

Bokor, szállító.

Szobafestő

és mázóló

Iparágba vágó munkákat a leg egyszerűbbtől a legdizsesebb kivitelig jutányos árak és pontos kivitelben elvállal ugy helyben mint vidéken

Szirbik Sándor

szobafestő és mázóló

Arad, S. Katar-utca 3. sz. (Szerb templommal szemben.) 4358

Könyvnyomdal

tanulóleányok

jóllátással

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás csökkentése nélkül csak

TUNGSRAM-

60 wattos lámpák használhatók lehet betartani. 7157

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású Tungsrámlámpákat.

Ház és föld Amortisációs kölcsönt

adás-vételét közvetítem. Kérek eladási megbízásokat, ajánlok megvételre magán- és bérházakat. 2791

földre, házra, olcsó feltételekkel 10-50 évi törlesztésre ajánlok; Nagyszombeni Földhivatalintézet képviselője.

Szücs F. Vilmos,

Arad, Karolina-utca 10. szám.

HARISNYA KLINIKA Arad, Ferdinánd-u. 8. sz.

Rongyos harisnya nincs többé!

Rossa és levágatlan fejtű mosással pár női harisnyából készítenek egy pár kényelmes, jó harisnyát. Két pár rossz férfi harisnyából egy pár jó harisnyát. Vidéki megrendelések posta útján legpontosabban eszközöltek. Kérjük a címre ügyelni. 4971

Bécsi előkelő leánynevelő intézet

Karola v. Kastaly, Exzellenz Ilhu v. Solwegen összekötötésben egy Lyceummal, továbbképző tanfolyamok, nyelv-, zene-, ének-, bentlakó, félbentlakó és bejárók részére. Részleges, kitűnő ellátás. Jelentkezni naponta d. e. 11-1 óráig, d. n. 3-5 óráig. 9140

Wien, VII. Langegasse 65. Tel. Interurb. 5299/B

Dr. KAJDACSÝ

gyógyít mindenféle bérházakat, leggyakrabban valamilyen éhhez. Bevitel: „Erlő 600.” módosított legújabb szerzővel. — Vérvizsgálat Wassermann tanár módszerével. — Könyv kiadó bejárati. — Lováthi kérdéskör. — Szakszerű könyvet mindenféle bérházak 2 kor. (bármely íráshat) előzetes b. kiadás ellenében. 181

BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

Bükkmakktermés étetkesítése.

Mintegy 4500 kat. hold koros bükkerdőben jó makktermés mutatkozik szórványos tölgy-makkterméssel vegyesen, mely terület mindennütt meglévő vízbő patakok és terepviszonyoknál fogva elkülönítve kettő-három részletben is makkoltatható. Az előzetes szemlének megajjtása és a makktermésnek bérbevételére vonatkozó tárgyalás véget a f. évi augusztus hó 31-ig értekezni lehet a Gróf Potocki Uradalom igazgatóságánál Honcztón. 5932

<p>Hamvas tiszta arcbőrt csak</p> <p>„Anny”</p> <p>erőmmel lehet elérni. Zsíros éj-jeli, száraz nappali használatra. Egy tégely 4.—, 6.— és 8.— K.</p>	<p>Baronfi betegségek ellen biztos hatású szer a</p> <p>„Tikin”</p> <p>Egy üveg ára 2.50 és 4.50 K.</p>
<p>Rüh és viszketegség ellen egyedül csak</p> <p>Albin</p> <p>fehér kenőcs használ. 2.—, 4.— és 7.— korona.</p>	<p>Lábizzadás ellen csak</p> <p>Lábin</p> <p>folyadék és hintőport. használ. Ara 3.— és 5.— korona.</p>

Pontli szerek egyedül kaphatók: 13

WAJDITS GYÖRGY

Jézus Szíve gyógyszerárában Arad, József főherceg-ut 11. szám. Karolina utcai megállónál. — Közkórház, Otvenesi uradalom, M. A. V és A. Os. E. V., Kir. fogház stb. szállítója.

Perzsa származású perzsaszőnyeg javító

Rövid idő alatt művészi javítást vállal. Házhoz

is megy. —: 3700

Szaid Hussein,

Asztalos Sándor u. 8. szám.

ECETSAV

vegytisztá, 50 fokos, étkezésre alkalmas, kicsinyben és nagyban, tiszta szeszből erjedéssel készült elsőrendű

ecetszesz

4 és 8 hidrátos minden mennyiségben kapható 3043

Fried Mór

Készorületben Arad, Szabadság-tér 5. sz.

Vidéki megrendelések önköltségen felszámított ballonban vagy kis herdőban 15 kg.-tól előleg és utánvétellel. — Telefon 1006.

Magyar királyi államvasutak.

Menetrend.

Erőnyos 1918. év június hó 1-től.

Aradról Budapestre indul:

Gyorsv. reg.	8:01
Személyvonat délelőtt	11:18
Személyvonat este	8:48

Aradról Budapestre érkezik:

Gyorsv. d. u.	1:25
Személyvonat este	8:20
Személyvonat reggel	5:45

Budaestről Aradra indul:

Gyorsvonat délután	2:10
Személyvonat reggel	7:50
Személyvonat este	9:30

Budaestről Aradra érkezik:

Gyorsvonat este	7:18
Személyvonat délután	4:46
Személyvonat reggel	6:58

Viszketegséget,

szőnyeg, ruhát a leggyorsabban simalasztja a Dr. Fleckh-féle eredeti, törvényesen védett

„Skaboform-Kenőcs”

Nincsen szaga, nem piszkít. Mígig eredeti peccasos Dr. Fleckh-féle készítményünk. Próbá tégely 3.— k., nagy tégely 5.— k. Családi adag 12.— k. Kapható Araden, Hajós Arpad gyógyszerárában, Andrássy-tér 22. Vételre a „SKABOPORM” védjegyre ügyeljünk. 7151

Apró hirdetések.

Levelezés.

„SZÖKE-BARNA“ jellegre levél van a kiadóban. 5920

HARCTÉRI TISZT szórakozás céljából levelezni óhajt ur leánnyal. Leveleket „Lovastűzér 3“ jellegre a kiadó továbbítja. 5931

MELYK GAZDAG mágnás lenne hajlandó kifogástalan árva leányt tanulmányai folytatásában kiképeztetni. Meghálálom jellegre teljes című levelet a kiadóban. Díszkréció ké. 5935

CSINOS magános urinő megismerkedne jómódu idősebb uriemberrel, a kivel szabad idejét kellemesen eltölthetné. Választ kérek a kiadóba „Csinos urinő“ jellegre. 5883

Házasság.

MELYIK INTELLIGENS magános özvegy nő volna hajlandó egy korosabb, önálló özvegy iparossal közös háztartásra lépni. Házasság nincs kizárva. Leveleket e lap kiadójába „Jövőbe rejlik a reménység“ jellegre kér. 5925

HUSZONHAT ÉVES izraelita fiatal ember, civilben kereskedő, feleségül venne egy intelligens és kizárólag jó házból való izraelita lányt 30-50 ezer kor. hozomány. Fiatalkor, elváltak és özvegyek ajánlatukat küldjék be „26 éves“ jellegre a kiadóba. Kor nem számít. 5841

Alkalmazást keres.

SZORGALMAS a háztartás minden ágában jártas leány, házikasszonyoknak vagy gyermekekhez ajánlkozik. Cím a kiadóban. 5934

VASALÓNÓ HAZAKHOZ AJANLKO-ZIK. Kossuth-utca 1. 5919

Alkalmazást nyor.

FALUSI HÁZTARTÁS minden ágában jártas megbízható házi leány, özvegy belépésre keresetlik. Dr. Csiky, Tustya p., Hátaszék. 5941

TISZTESSÉGES mindenest keresek, ki a főzéshez is ért. Borez Béni-tér 1a., II. emelet. 5948

EIN HAUSMÄDCHEN, die in jeder Hausarbeit vollkommen bewandert ist, wird für sofort oder 1. Sept. gesucht. Adresse in der Administration. 5937

MINDENES SZAKÁCSNÓ pusztára keresetlik. Jelentkezni kedden d. u. 4-6-ig Deák Ferenc-u. 29., III. em., 14. ajtó. 5933

HÁZVEZETŐNŐT keresek budapesti háztartásos részére, aki kitűnően főz, nagyon tiszta és megbízható. Magános fiatalember vagyok; tisztességes fizetést és költséges otthont nyújthatok. Jelentkezni lehet szordán, csütörtökön és pénteken délután 2 és 3 óra között a Vadászúrt-szálloda II. emelet 35-ös szobájában. 5934

ÖGYES SZOBALEBANY és főzőnő vagy ügyes mindenest azonnal felvétetik jó fizetéssel. Hasszinger-utca 3., I. emelet. 5918

FALUSI 60 éves özvegy ember közös háztartásra avagy házvezetőnőnek olyan 40 év körüli nőt keres, aki szor dolgozni és érti a falusi gazdálkodást. Ajánlatokat „Háztartás“ jellegre a kiadóban. 5915

ERŐLYES hadmentes gazdát keresek, ki ily minőségben hosszabb ideig már működött. Ajánlatot bizonysítvány másolattal Faragó Benő intéző, Battonya címre kérek küldeni. 5855

JÓ BÉRKÖLCSŰ FIU tanulónak felvétetik előtérrel Weisz Rudolf vegyeskereskedésében. Kovácsi. 5938

MINDENEST KERESÉK szőlőbe két személyhez szept. hó 1-ére. Heim János Nádasdy-palota. 2000

CYBEREGE ÉS BODEGA üzletemet ova-
dalképes üzletvezetőnek adnám el-
sajátolásra, ki hasonló üzleti jártas-
sággal bír, előnyben részesül. Fix fizetés és forgalomból százalékos megállapodás szerint. Magyar-román nyelvi ismeret megkívánatik. Cím Návrádi Hugó, Brad, (Hunyadm.) 5827

HÁZTARTÁSEZELÉSRE keresünk rendszeres írásu, megbízható egyéni. Lehet volt katoná, esetleg nő is, ki kisebb-nagyobb csomagokat emelni tud. Cím a kiadóban. 5600

Kiadó lakás.

KÉT SZOBÁS butorozott lakás kiadó magános urnak. Edelpacher-u. 6. 5940

Vétel és eladás.

POSTAKOCSINAK, fehérneműgyűjtőnek, pókéknak, mészárosnak alkalmas ruganyos három vaslemez kocsi eladó. Kossuth-utca 2. 5944

ALIG HASZNÁLT fűszerüzlet berendezés eladó. Cím a kiadóban. 5922

ÉRETT FAJSZÓLÓ kicainyban és nagyban eladó. Edelpacher-u. 15. 5926

ELADÓ egy 39. számú magas, fűzős női cipő. Cím a kiadóban. 5928

ÓVAKODJUNK hamis hirdetésektől. Moha cserép- és téglaművek tártáron Arad, Mittner-telep. Telefon 898. 5930

10 DRB. boros bordó, összesen 50 Hl. tartalmú és egy könyereg eladó. At-lasz, Bocskó-utca 6. 5922

4 HOLD csalamádé eladó. Szent-Tamás-útké 2. sz. 5921

EGY DRB. zománcozott sómérleg lánccal, lehet használt, megvételre keresetlik. Cím a kiadóban. 5917

ZSOMBOLYAI 253. sz. kátrányzatlan horvát cserépet nagyban és waggon-
kötetben is ajánlunk. Pankotai cementárnyár, Pankota. Telefon szám: Pankota 9. és Arad 10-84. 4090

VÖRÖSHAGYMAT, foghagymát, zöldségféléket, főzőtököket stb. a maximális árak keretein belül szállítunk. Aruforgalmi Részvénytársaság, Makó. 351

MÉGVÉTELRE KERESÉK egy mé-
szárszék teljes berendezését. Ungár Vilmos, Arad, Chorin Aron-u. 2. 5834

Ingatlan.

ELADÓ a háboru miatt épült, teljesen új, 3 szobás magánház, villanyvilágítás, gazdasági épületekkel felszerelve, egy hold területtel, gazdálkodásra igen alkalmas. Cím a kiadóban. 5711

HÁZ ELADÓ a belvárosban szép nagy kerttel. Cím a kiadóban. 5821

UJ MAGÁNHAZ eladó. Czuczor Gergely-u. 3. Söga. 5836

Oktatás.

ZONGORA oktatás akadémiai módszer szerint. Kostyán Ella, Arpad-tér 4. 5936

Apróhirdetéseket lásd a 11-ik oldalon.

„Pankotai Népbank Részvény-Társulat“.

Részvényaláírási felhívás.

A Pankotai Népbank Részvény-Társulat 1918. augusztus hó 11-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a jelenlegi 1.000.000 koronás részvénytöket 2.000.000 koronára emeli fel a következő módzatok mellett:

1. Kibocsájt az intézet 1000 darab 1919. évi január hó 1-től a régi részvényekkel egyenlően osztalékra jogosult 1000 korona névértékű új részvényt s a kibocsátandó új részvényekre részvénybirtoka arányában csak részvényes tarthat elsősorban igényt, mely igény az elővételi jog gyakorlásával biztosítottik.

Minden lebélyegzés végett bemutatandó egy darab régi részvény alapján egy új részvényre gyakorolható az elővételi jog.

2. A részvények, melyek alapján az elővételi jog gyakoroltatik az intézetnél bemutatandók és azon körülmény, hogy az illető részvények alapján az elővételi jog érvényesített a részvények lebélyegzése által (Elővételi jog gyakorolva) állapítottik meg.

3. Az elővételi jog 1918. évi augusztus hó 12-től kezdve 1918. évi szeptember hó 15-ig bezárólag érvényesítendő. Azon részvényes, ki elővételi jogát ezen határidő alatt és az említett módon nem gyakorolja, elveszti e jogot.

Az ilyen módon netalán fennmaradó részvényeket az igazgatóság van jogosítva az általa megállapítandó arány és árfolyam szerint elhelyezni, azonban a kibocsájtási áránál nem alacsonyabb árfolyamon.

4. Az átvételi árfolyam részvényenként 1250 koronában és (10 korona bélyegilleték és költség) állapítottik meg.

5. A befizetések az új részvényekre a következő határidőkben teljesítendőek:

az elővételi jog gyakorlása alkalmával 10 korona bélyegilletéket és költség, valamint a tartalék alapok javára 250 korona, az ezek lefizetése után fennmaradó 1000 korona pedig tetszés szerinti részletekben 1918. évi december hó 1-éig. A befizetések után a befizetés napjától 1918. évi december hó 31-ig az intézet által 4% kamattal térítettik meg a részvényeseknek.

6. Az egyes befizetések ideiglenes elismervényen igazoltatnak. Az ideiglenes elismervények számai, melyekre összes befizetések 1918. évi december hó 1-ig nem teljesítettek, az egyik aradi lapban háromszor közzétételnek és 1918. évi december 10-én tul a késedelmes fizető elveszti az elővételi és előjegyzési jog gyakorlásával szerzett jogait és a már teljesített befizetések iránti igényeit, ez utóbbiak a tartalék-alapok javára fordítottatnak s az igazgatóság feljogosítottik, hogy az ezeknek megfelelő részvényeket szabadkézből értékesítse.

7. Valamennyi részlet, valamint a bélyegilleték és költség lefizetése után az ideiglenes elismervények új részvényekkel cseréltetnek fel az igazgatóság által megállapított és közzétendő időponttól kezdve.

Pankota, 1918. évi augusztus hó 11-én.

A Pankotai Népbank Részvény-Társulat Igazgatósága.